

BETTER REGULATION FOR BETTER LIFE

รวมความเห็น คณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับย่อ)

เดือนเมษายน ๒๕๖๘
ถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๘

ฝ่ายข้อมูลกฎหมาย
กองกฎหมายไทย
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สารบัญ

หน้า

การดำเนินการตามมติขององค์การตรวจสอบรายงานการดำเนินการทางวินัยที่เพิ่มโทษข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาซึ่งออกจากราชการไปแล้วเกินสามปี.....	๓
การสั่งให้พ้นจากตำแหน่งกรณีผู้บริหารท้องถิ่นร่ำรวยผิดปกติ.....	๔
การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด กรณีเกิดความเสียหายแก่เงินทุนอุดหนุนวิจัย ที่หน่วยงานของรัฐได้รับการจัดสรรงบประมาณจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.....	๖
หลักประกันของผู้รับอนุญาตจัดหางานที่วางไว้ตามพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘.....	๘
การกำหนดสถานที่ในใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘.....	๑๒
อำนาจในการออกประกาศกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓.....	๑๓
การนับอายุความสำหรับความผิดฐานไม่แจ้งย้ายถิ่นที่อยู่แก่นายทะเบียนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐.....	๑๔
องค์ประกอบและการประชุมคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานตามพระราชบัญญัติ การประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐.....	๑๕
การใช้บังคับพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕.....	๑๗
ปัญหาข้อกฎหมายตามประกาศกระทรวงพลังงานเกี่ยวกับการได้มาซึ่งกรรมการกำกับกิจการพลังงาน.....	๑๙
การแต่งตั้งกรรมการในคณะกรรมการกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศ.....	๒๒
การขอใช้ที่ราชพัสดุเพื่อก่อสร้างอาคารสำหรับการปฏิบัติการกิจของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ ของชาติทางทะเล.....	๒๔
การกำหนดผู้มีอำนาจอนุมัติการจำหน่ายหนี้ออกจากบัญชีเป็นสูญของกองทุนความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และกองทุนเพื่อผู้ไร้แรงงาน.....	๒๖
การขายหรือจำหน่ายอาวุธปืนที่ผลิตภายในราชอาณาจักร.....	๒๗

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

แนวทางการดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ กรณีการแก้ไขบันทึกการแบ่งขายที่ดินในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ไม่ถูกเวนคืน.....	๓๐
การคืนเงินค่าสินไหมทดแทนให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้กระทำความผิดกรณีหน่วยงานของรัฐได้ใช้สิทธิเรียกร้อง ตามสัญญาจ้างแล้ว.....	๓๒
การโอนการบริหารและการจัดการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัยของเขตพื้นที่การศึกษา ไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	๓๔
การดำเนินการกับไม้ยางพารา ยูคาลิปตัส และปาล์มน้ำมันที่มีผู้นำมาปลูกในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ โดยฝ่าฝืนกฎหมาย และพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้อำนาจริ้อถอนตามมาตรา ๒๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติ ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗.....	๓๗
ดัชนีความเห็นจำแนกตามกลุ่มกฎหมาย/หมวดเรื่อง.....	๔๐

“รวมความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับย่อ)” ได้จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์แก่การศึกษา
ค้นคว้าของผู้สนใจความเห็นทางกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำหรับการอ้างอิง
ความเห็นทางกฎหมายในเรื่องใดควรอ้างอิงจากความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับเต็ม) ที่มี
การเผยแพร่ในเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (www.ocs.go.th) หรือสามารถประสาน
ข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่กองกฎหมายไทย (nr0910@ocs.go.th) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับย่อ)

เมษายน ๒๕๖๘

จำนวน ๔ เรื่อง

เรื่องที่ ๑ การดำเนินการตามมติขององค์กรตรวจสอบรายงานการดำเนินการทางวินัยที่เพิ่มโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งออกจากราชการไปแล้วเกินสามปี

ประเด็น อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับวินัยและการออกจากราชการ ในฐานะที่เป็นองค์กรตรวจสอบรายงานการดำเนินการทางวินัย สามารถพิจารณาเพิ่มโทษผู้ถูกลงโทษทางวินัยรายนาย ป. ซึ่งออกจากราชการไปแล้วเกินสามปี (เกษียณอายุราชการเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙) จากโทษปลดออกจากราชการเป็นโทษไล่ออกจากราชการ ได้หรือไม่

ความเห็น มาตรา ๑๐๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้มีการรายงานและการตรวจสอบรายงานการดำเนินการทางวินัย โดย อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ในฐานะองค์กรตรวจสอบรายงานการดำเนินการทางวินัย ภายหลังจากที่ผู้บังคับบัญชาในชั้นต้นได้ดำเนินการในขั้นตอนการสอบสวนทางวินัยและมีการสั่งลงโทษทางวินัย สิ้นสุดเรื่อง หรือสั่งดโทษแล้ว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการควบคุมดูแล ตรวจสอบ และทบทวนการดำเนินการทางวินัยในขั้นตอนดังกล่าวให้เป็นไปตามหมวด ๖ วินัยและการรักษาวินัย และหมวด ๗ การดำเนินการทางวินัยโดยถูกต้องและเหมาะสมตามความเป็นธรรม ด้วยเหตุนี้ การตรวจสอบรายงานการดำเนินการทางวินัย รวมถึงการสั่งหรือปฏิบัติของผู้บังคับบัญชาเพื่อให้เป็นไปตามมติขององค์กรตรวจสอบรายงานการดำเนินการทางวินัยตามมาตรา ๑๐๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาฯ จึงเป็นคนละขั้นตอนกับการดำเนินการทางวินัยของผู้บังคับบัญชาในชั้นต้น ประกอบกับผลการพิจารณาขององค์กรตรวจสอบรายงานการดำเนินการทางวินัยที่มีมติให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยแก้ไขข้อบกพร่องในกระบวนการดำเนินการทางวินัยนั้น อาจมีทั้งกรณีที่มีผลในทางที่เป็นคุณหรือไม่เป็นคุณแก่ผู้ถูกลงโทษทางวินัยก็ได้ ตามแต่ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายในแต่ละกรณี การตรวจสอบรายงานการดำเนินการทางวินัยดังกล่าวจึงเป็นขั้นตอนเพื่อให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการดำเนินการทางวินัย ดังนั้น เมื่อองค์กรตรวจสอบรายงานการดำเนินการทางวินัยได้พิจารณาและมีมติเป็นประการใดแล้ว ไม่ว่าจะผลในทางที่เป็นคุณหรือไม่เป็นคุณแก่ผู้ถูกดำเนินการทางวินัยก็ตาม ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยย่อมมีหน้าที่ต้องสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามมตินั้นตามมาตรา ๑๐๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาฯ โดยไม่อยู่ภายใต้เงื่อนไขและกรอบระยะเวลาตามมาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่งและวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ ทั้งนี้ ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมคณะที่ ๑ และคณะที่ ๒) ในเรื่องเสรีจที่ ๔๒๕/๒๕๖๗

กรณีตามข้อหารือนี้ เมื่อ อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับวินัยและการออกจากราชการ ซึ่งทำการแทน ก.ค.ศ. ในฐานะที่เป็นองค์กรตรวจสอบรายงานการดำเนินการทางวินัยพิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ศึกษาธิการจังหวัดสั่งลงโทษปลดนาย ป. ออกจากราชการ ไม่เหมาะสมกับความผิดและเห็นควรลงโทษไล่นาย ป. ออกจากราชการ อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับวินัยและการออกจากราชการจึงสามารถพิจารณาเพิ่มโทษอดีตข้าราชการครู

และบุคลากรทางการศึกษารายดังกล่าว จากโทษปลดออกจากราชการเป็นโทษไล่ออกจากราชการได้ แม้จะปรากฏว่า นาย ป. ออกจากราชการไปแล้วเกินสามปี และเมื่อ อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับวินัยและการออกจากราชการมีมติเป็นประการใดแล้ว ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยย่อมมีหน้าที่ต้องสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามที่มีมติต่อไปตามมาตรา ๑๐๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

อนึ่ง โดยที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการประเภทต่าง ๆ กำหนดให้มีกระบวนการตรวจสอบรายงานการดำเนินการทางวินัย เพื่อควบคุมดูแล ตรวจสอบ และทบทวนการดำเนินการทางวินัย ในทุกขั้นตอนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติ รวมทั้งเป็นหลักประกันที่จะให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการดำเนินการทางวินัย แต่เนื่องจากกระบวนการดังกล่าวในทางปฏิบัติใช้ระยะเวลาในการดำเนินการยาวนาน ทำให้ไม่อาจบรรลุผลในการให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการดำเนินการทางวินัยได้ตามความมุ่งหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ต้องคัดกรองรายงานการดำเนินการทางวินัยพิจารณาแล้วมีมติในทางที่ไม่เป็นคุณแก่ผู้ถูกลงโทษทางวินัยซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิของผู้นั้น จึงสมควรที่องค์กรกลางบริหารงานบุคคลทุกองค์กรจะต้องพิจารณาปรับปรุงกฎ ระเบียบ หรือหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดกรอบระยะเวลาการตรวจสอบรายงานการดำเนินการทางวินัยไว้ให้ชัดเจน อันจะสร้างความเป็นธรรมแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ต่อไป

(เรื่องเสร็จที่ ๔๗๐/๒๕๖๘ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การดำเนินการตามมติขององค์กรตรวจสอบรายงานการดำเนินการทางวินัยที่เพิ่มโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งออกจากราชการไปแล้วเกินสามปี - คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒))

เรื่องที่ ๒ การสั่งให้พ้นจากตำแหน่งกรณีผู้บริหารท้องถิ่นร่ำรวยผิดปกติ

ประเด็นที่หนึ่ง ผู้ใดเป็นผู้มีอำนาจสั่งให้นาง ศ. พ้นจากตำแหน่งนายกเทศมนตรีเมือง ร. ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่า นาง ศ. ผู้ถูกกล่าวหา ร่ำรวยผิดปกติ และผู้มีอำนาจสั่งให้พ้นจากตำแหน่งจะสามารถสั่งให้นาง ศ. พ้นจากตำแหน่งดังกล่าว แม้ว่านาง ศ. จะพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกินสองปี ได้หรือไม่

ความเห็น การใช้อำนาจสั่งให้นาง ศ. พ้นจากตำแหน่งตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในกรณีนี้ เป็นการใช้อำนาจเฉพาะตามมาตรา ๑๒๒ วรรคหนึ่งและวรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มิใช่การสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๗๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ กรณีจึงไม่ต้องอยู่ภายใต้กรอบระยะเวลาตามมาตรา ๗๓/๑ แต่โดยที่มาตรา ๑๒๒ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ไม่ได้บัญญัติไว้ว่าผู้ใดเป็นผู้มีอำนาจสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง เมื่อพิจารณามาตรา ๗๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งกำหนดให้ในกรณีที่เป็นการดำเนินการสอบสวนของนายอำเภอ ให้นายอำเภอรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาและสั่งให้ผู้ถูกสอบสวนพ้นจากตำแหน่ง และในกรณีที่เป็นการดำเนินการสอบสวนของผู้ว่าราชการจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาและสั่งให้ผู้ถูกสอบสวนพ้นจากตำแหน่ง จะเห็นได้ว่า ผู้มีอำนาจสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแล้วแต่กรณี ตามมาตรา ๑๒๒ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม

การทุจริตฯ ประกอบกับมาตรา ๗๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาลฯ โดยสามารถสั่งให้นาย ศ. พ้นจากตำแหน่งตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ แม้ว่านาง ศ. จะพ้นจากตำแหน่งนายกเทศมนตรีดังกล่าวไปแล้วเกินสองปี

ประเด็นที่สอง ผู้ใดเป็นผู้มีอำนาจสั่งให้นาย ศ. พ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต. และตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด น. ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่า นาย ศ. ผู้ถูกกล่าวหา ร่ำรวยผิดปกติ และผู้ที่มีอำนาจสั่งให้พ้นจากตำแหน่งจะสามารถสั่งให้นาย ศ. พ้นจากตำแหน่งดังกล่าว แม้ว่านาย ศ. จะพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต. ไปแล้วเกินสองปี และลาออกจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด น. แล้ว ได้หรือไม่

ความเห็น การใช้อำนาจสั่งให้นาย ศ. พ้นจากตำแหน่งตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในกรณีนี้ เป็นการใช้อำนาจเฉพาะตามมาตรา ๑๒๒ วรรคหนึ่งและวรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ มิใช่การสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ กรณีจึงไม่ต้องอยู่ภายใต้กรอบระยะเวลาตามมาตรา ๙๒ แต่โดยที่มาตรา ๑๒๒ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ไม่ได้บัญญัติไว้ว่าผู้ใดเป็นผู้มีอำนาจสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง เมื่อพิจารณามาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ จะเห็นได้ว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาและสั่งให้ผู้ถูกสอบสวนพ้นจากตำแหน่ง ดังนั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดจึงเป็นผู้มีหน้าที่และอำนาจดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๑๒๒ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ และสามารถสั่งให้นาย ศ. พ้นจากตำแหน่งตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ แม้ว่านาย ศ. จะพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าวไปแล้วเกินสองปี และโดยที่มาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดว่าถ้าในขณะที่มีคำสั่งดังกล่าวผู้นั้นกำลังดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น อันเป็นผลจากการเลือกตั้งต่างวาระหรือต่างองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นกัน ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งที่กำลังดำรงอยู่ด้วย ดังนั้น เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัด น. ได้มีคำสั่งให้นาย ศ. พ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต. ตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว นาย ศ. จึงพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด น. ด้วย

(เรื่องเสร็จที่ ๔๗๖/๒๕๖๘ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การสั่งให้พ้นจากตำแหน่งกรณีผู้บริหารท้องถิ่นร่ำรวยผิดปกติ - คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑))

เรื่องที่ ๓ การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบกรณีเกิดความเสียหาย แก่เงินอุดหนุนวิจัยที่หน่วยงานของรัฐได้รับการจัดสรรงบประมาณจากกองทุนส่งเสริม วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีที่เจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา (มทร.ล้านนา) ผู้รับทุนอุดหนุนวิจัยจาก มทร.ล้านนา นำเงินอุดหนุนที่ได้รับการจัดสรรจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ไปใช้จ่ายโดยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี หรือแบบแผน การปฏิบัติราชการ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ได้แจ้งให้ มทร.ล้านนา ดำเนินการให้มีการคืนเงินแก่ มทร.ล้านนา ตามจำนวนที่สำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดเชียงใหม่ ตรวจสอบพบและนำเงินจำนวนดังกล่าวซึ่งถือเป็นเงินอุดหนุนคงเหลือจากโครงการวิจัยส่งคืนให้แก่ สกสว. แล้ว จะถือว่า สกสว. เป็นหน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของ มทร.ล้านนา ด้วยหรือไม่

ความเห็น สกสว. จัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสภานโยบาย การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีหน้าที่รับผิดชอบงานวิชาการและงาน ธุรกิจของคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กสว.) รวมถึงสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้การปฏิบัติหน้าที่ของ กสว. ในการบริหารกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตลอดจนจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานของรัฐ เอกชน และสถาบันอุดมศึกษาที่ดำเนินการเกี่ยวกับการวิจัยและนวัตกรรม ให้สอดคล้องกับแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ และข้อ ๖ แห่งระเบียบสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ว่าด้วยการบริหารกองทุน ส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้ สกสว. เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินกิจการ ของกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ฯ ตามวัตถุประสงค์ของกองทุนและมติของ กสว.

นอกจากนี้ ในข้อ ๓ ของคำรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขของการอนุมัติงบประมาณ ด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เลขที่ FRB๖๔๐๐๑๖ ซึ่งเป็นเอกสาร ที่จัดทำขึ้นตามข้อ ๙ แห่งประกาศคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ การจัดทำค่าของงบประมาณและการจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๓ มทร.ล้านนา ได้ให้คำรับรองต่อ สกสว. ว่า มทร.ล้านนา ในฐานะหน่วยงานผู้ให้คำรับรองยินยอมที่จะให้ ความร่วมมือกับ สกสว. หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์และเกิดประโยชน์สูงสุดจากการใช้งบประมาณ โดยในข้อ ๒ วรรคสอง และในข้อ ๓ ของเอกสาร แนบ ๑ เอกสารการจัดสรรเงินพัฒนาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมฯ ท้ายคำรับรองดังกล่าวกำหนดว่า เมื่อครบกำหนดระยะเวลาการดำเนินการแล้ว หน่วยรับงบประมาณต้องส่งรายงานสรุปผลการดำเนินงาน และรายงานสรุปผลการใช้จ่ายเงินที่ได้รับอุดหนุนให้แก่ สกสว. และในกรณีมีเงินเหลือจากการดำเนินการ ตามแผนงาน หน่วยรับงบประมาณต้องนำส่งเงินอุดหนุนคงเหลือพร้อมดอกเบี้ยคืนให้แก่ สกสว. ภายในหกสิบวัน นับแต่วันครบกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามที่ระบุไว้หรือยุติลงไม่ว่าด้วยเหตุใด โดยในข้อ ๔ ของเอกสาร แนบ ๑ ดังกล่าว ได้กำหนดให้หน่วยรับงบประมาณต้องให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกแก่ สกสว. และผู้ที่ได้รับมอบหมายจาก สกสว. ในการตรวจสอบการดำเนินโครงการดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจาก หน้าที่และอำนาจของ สกสว. ประกอบกับเอกสารคำรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขของการอนุมัติงบประมาณฯ ตามที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า การที่ สกสว. ได้จัดสรรเงินจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ฯ เป็นเงินอุดหนุน เพื่อการวิจัยให้แก่ มทร.ล้านนา และมีการจัดทำคำรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขของการอนุมัติงบประมาณฯ ขึ้นนั้น แสดงให้เห็นว่าคำรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขของการอนุมัติงบประมาณฯ มิใช่สัญญา แต่เป็น

การผูกพันตนฝ่ายเดียวของผู้รับงบประมาณ โดย สกสว. ยังคงมีส่วนในการควบคุมดูแล ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล เพื่อให้ มทร.ล้านนา ในฐานะหน่วยรับงบประมาณนำเงินงบประมาณดังกล่าวไปใช้เพื่อให้ บรรลุวัตถุประสงค์และเกิดประโยชน์สูงสุด กรณีมิใช่มีความสัมพันธ์ในลักษณะสัญญาที่ผูกพันกันระหว่าง คู่สัญญา แต่เป็นงบประมาณที่ สกสว. และ มทร.ล้านนา มีส่วนดูแลร่วมกันเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดสรรงบประมาณดังกล่าว จึงเป็นกรณีที่ สกสว. มีส่วนได้เสียในการนำเงินอุดหนุนเพื่อการวิจัยไปดำเนิน โครงการวิจัยตามแผนงานหรือโครงการ เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่าเจ้าหน้าที่ของ มทร.ล้านนา ซึ่งเป็นผู้รับทุน อุดหนุนวิจัยจาก มทร.ล้านนา นำเงินดังกล่าวไปใช้จ่ายโดยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ฯลฯ ก่อให้เกิดความเสียหาย และมีผลต่อการส่งเสริม สนับสนุน และขับเคลื่อนระบบการวิจัยและนวัตกรรมของประเทศซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ และภารกิจของ สกสว. และเมื่อ สกสว. เป็น “หน่วยงานของรัฐ” ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานของรัฐ ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ (ฉบับที่ ๓๑) พ.ศ. ๒๕๖๔ จึงถือได้ว่า สกสว. ได้รับความเสียหายจากการที่เจ้าหน้าที่ของ มทร.ล้านนา นำเงินอุดหนุนวิจัยไปใช้จ่ายโดยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ฯลฯ ด้วย ทั้งนี้ ตามความเห็นของ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ในเรื่องเสร็จที่ ๑๐๓๙/๒๕๕๗

ประเด็นที่สอง หาก สกสว. เป็นหน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำของ เจ้าหน้าที่ของ มทร.ล้านนา ด้วย ในกรณีที่สำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดเชียงใหม่ได้ตรวจสอบและชี้มูล ความผิดโดยระบุตัวบุคคลผู้กระทำผิด ตลอดจนจำนวนค่าเสียหายเป็นที่แน่นอนแล้ว สกสว. และ มทร.ล้านนา ยังจำเป็นต้องพิจารณาร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดเพื่อกำหนดตัว ผู้ต้องรับผิดและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้นั้นต้องชดใช้หรือไม่ หรือ มทร.ล้านนา สามารถออกคำสั่งเรียก ให้บุคคลผู้ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามจำนวนเงินค่าเสียหายที่สำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดเชียงใหม่ ตรวจสอบพบ และดำเนินการให้มีการชดใช้เงินคืนแก่กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ฯ ได้ โดยไม่ต้องแต่งตั้ง คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดก่อน

ความเห็น เมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ หน่วยงานของรัฐ ที่เสียหายจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามข้อ ๘ แห่งระเบียบสำนัก นายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เพื่อหา ตัวผู้ต้องรับผิดและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่จะต้องชดใช้ และโดยที่การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดทางละเมิดตามระเบียบดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบว่ามีการกระทำละเมิดเกิดขึ้นหรือไม่ มีเจ้าหน้าที่ที่ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ อย่างร้ายแรงหรือไม่ เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจะต้องรับผิดชดใช้เป็นจำนวนเท่าใด และนอกจากจะหาตัวผู้ต้องรับผิดและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่จะต้องชดใช้แล้ว ระเบียบดังกล่าวยังมี ประโยชน์สำหรับหน่วยงานของรัฐในการที่จะสอบหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่ามีผู้ใดร่วมในการกระทำความผิด ในเรื่องดังกล่าวอีกหรือไม่ รวมทั้งความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้น หน่วยงานของรัฐมีส่วนบกพร่องด้วยหรือไม่ เพื่อที่จะได้นำส่วนแห่งความรับผิดของหน่วยงานของรัฐไปหักออกจากค่าสินไหมทดแทนที่จะเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ในเรื่องเสร็จที่ ๗๗๖/๒๕๔๑ และเรื่องเสร็จที่ ๑๙๓/๒๕๔๓ ดังนั้น หน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายจึงต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดทางละเมิดเพื่อสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเหตุละเมิดที่เจ้าหน้าที่ได้กระทำ ก่อนที่จะดำเนินการ ออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่รับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

แม้ในกรณีนี้ สำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดเชียงใหม่ได้ตรวจสอบและชี้มูลความผิดโดยระบุตัวผู้กระทำผิด ตลอดจนจำนวนเงินค่าเสียหายแล้ว แต่การดำเนินการดังกล่าวยังไม่ถือว่าเป็นการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ ประกอบกับจำนวนเงินค่าเสียหายที่สำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดเชียงใหม่แจ้งมานั้น ปรากฏว่า ยังมีได้มีการพิจารณาหักส่วนความรับผิดเพราะเหตุความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวมออกด้วย ทั้งนี้ ตามมาตรา ๘ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น จึงจำเป็นที่หน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดเพื่อสอบหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม และเมื่อได้ให้ความเห็นในประเด็นที่หนึ่งแล้วว่า สกสว. เป็นหน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของ มทร.ล้านนา ด้วย และเมื่อ สกสว. และ มทร.ล้านนา ต่างเป็น “หน่วยงานของรัฐ” ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ กรณีนี้จึงเป็นกรณีที่เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐมากกว่าหนึ่งแห่งตามข้อ ๑๑ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าว ดังนั้น สกสว. และ มทร.ล้านนา ในฐานะหน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายจะต้องร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดเพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้ต้องหาต้องชดใช้ ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวอาจแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของ สกสว. มทร.ล้านนา หรือหน่วยงานของรัฐอื่นตามที่เห็นสมควร ตามข้อ ๘ ประกอบกับข้อ ๑๑ แห่งระเบียบเดียวกัน โดยจะต้องทำการตกลงกันให้หน่วยงานของรัฐแห่งใดแห่งหนึ่งเป็นผู้ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด แล้วให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องร่วมลงนามในคำสั่งแต่งตั้งนั้น ทั้งนี้ ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ในเรื่องเสร็จที่ ๕๒๗/๒๕๕๔ และเรื่องเสร็จที่ ๑๐๓๙/๒๕๕๗

(เรื่องเสร็จที่ ๔๗๘/๒๕๖๘ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด กรณีเกิดความเสียหายแก่เงินทุนอุดหนุนวิจัยที่หน่วยงานของรัฐได้รับการจัดสรรงบประมาณจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม - คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ))

เรื่องที่ ๔ **หลักประกันของผู้รับอนุญาตจัดหางานที่วางไว้ตามพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘**

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีผู้รับอนุญาตจัดหางานในประเทศซึ่งได้วางหลักประกันไว้กับกรมการจัดหางานเป็นเงินสดเพื่อประกันการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘ ได้เลิกประกอบธุรกิจจัดหางาน และดำเนินการจดทะเบียนเลิกบริษัทแล้ว ต่อมา ในระหว่างชำระบัญชีของบริษัท ผู้ชำระบัญชีได้ยื่นหนังสือขอคืนหลักประกันเป็นเงินสด จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ภายในระยะเวลา ๕ ปี นับแต่วันที่เลิกประกอบธุรกิจจัดหางาน แต่เมื่อนายทะเบียนจัดหางานกลางมีคำสั่งอนุญาตให้คืนหลักประกันแล้ว ผู้รับอนุญาตไม่มารับหลักประกันคืนจนพ้นระยะเวลา ๕ ปี นับแต่วันที่เลิกประกอบธุรกิจจัดหางาน กรมการจัดหางานจะสามารถนำเงินหลักประกันดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดหางาน

และคุ้มครองคนหางาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้หรือไม่ และหากเงินหลักประกันดังกล่าวไม่สามารถตกเป็นของแผ่นดิน กรมการจัดหางานจะต้องดำเนินการอย่างไร

ความเห็น มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘ ห้ามมิให้ผู้ใดจัดหางานให้คนหางานทำงานในประเทศ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน และมาตรา ๙ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางานฯ กำหนดให้ผู้รับอนุญาตจัดหางานในประเทศต้องมีหลักประกันเป็นจำนวนเงินตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแต่ต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งแสนบาทวางไว้กับนายทะเบียนเพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ออกตามความในบทบัญญัติที่กำหนดให้การขอใบอนุญาตจัดหางานให้คนหางานทำงานในประเทศผู้ขออนุญาตต้องมีหลักประกันเป็นเงินสด พันธบัตรของรัฐบาลไทย หรือสัญญาค้ำประกันของธนาคารเป็นจำนวนเงินหนึ่งแสนบาทวางไว้กับนายทะเบียน และมาตรา ๑๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ กำหนดว่า ในกรณีเลิกประกอบธุรกิจจัดหางาน ผู้รับอนุญาตจัดหางานในประเทศอาจขอรับคืนหลักประกันที่วางไว้ตามมาตรา ๙ (๑๑) ได้ต่อเมื่อได้ชำระหนี้ที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้เสร็จสิ้นแล้ว โดยมาตรา ๑๘ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางานฯ กำหนดว่า ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตจัดหางานในประเทศไม่ขอรับหลักประกันคืนภายในห้าปีนับแต่วันที่เลิกประกอบธุรกิจจัดหางาน ให้หลักประกันดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้รับอนุญาตจัดหางานในประเทศวางหลักประกันไว้กับกรมการจัดหางานเป็นเงินสดเพื่อประกันการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางานฯ ต่อมาได้เลิกประกอบธุรกิจจัดหางานและจดทะเบียนเลิกบริษัทแล้ว ในระหว่างการชำระบัญชีของบริษัท ผู้ชำระบัญชีได้ยื่นหนังสือขอคืนหลักประกันเป็นเงินสดจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท อันเป็นการดำเนินการตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งนายทะเบียนต้องพิจารณาว่ามีหนี้ที่ผู้รับอนุญาตจัดหางานในประเทศต้องชำระหนี้ตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ และชำระหนี้ดังกล่าวให้เสร็จสิ้นก่อนคืนหลักประกัน ดังนั้น เมื่อผู้ชำระบัญชีของผู้รับอนุญาตจัดหางานในประเทศได้ยื่นหนังสือขอคืนหลักประกันเป็นเงินสดภายในระยะเวลาห้าปี นับแต่วันที่เลิกประกอบธุรกิจจัดหางานและนายทะเบียนจัดหางานกลางได้พิจารณาและมีคำสั่งอนุญาตให้คืนหลักประกันดังกล่าวแล้ว กรณีจึงถือได้ว่าผู้รับอนุญาตจัดหางานในประเทศขอรับหลักประกันคืนภายในห้าปี เงินจำนวนดังกล่าวที่ต้องคืนให้แก่ผู้รับอนุญาตจึงไม่ใช่หลักประกันอีกต่อไป ผู้รับอนุญาตมีสิทธิเรียกร้องในเงินจำนวนดังกล่าวตามหลักกฎหมายทั่วไปว่าด้วยหนี้ ไม่เข้ากรณีตามมาตรา ๑๘ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางานฯ กรมการจัดหางานมีหน้าที่ต้องเก็บรักษาจำนวนเงินดังกล่าวไว้เพื่อคืนให้แก่ผู้รับอนุญาตจัดหางานในประเทศหรือเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิเรียกร้องในเงินดังกล่าวตามมาตรา ๑๒๗๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เมื่อกรมการจัดหางานได้พยายามติดต่อเจ้าหนี้ให้มารับเงินจำนวนดังกล่าวแล้วยังไม่มีผู้ใดมารับหรือไม่สามารถหาตัวเจ้าหนี้ได้ กรมการจัดหางานก็ต้องวางทรัพย์ คือ เงินจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ไว้ ณ สำนักงานวางทรัพย์ประจำตำบลที่ต้องชำระหนี้เพื่อให้หลุดพ้นจากหนี้ได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๓๓๑ และมาตรา ๓๓๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ประเด็นที่สอง กรณีผู้รับอนุญาตจัดหางานในประเทศและผู้รับอนุญาตจัดหางานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศซึ่งวางหลักประกันไว้กับกรมการจัดหางานเป็นสัญญาค้ำประกันที่ธนาคารออกให้เพื่อประกันการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางานฯ ได้เลิกประกอบกิจการหรือไม่ได้รับอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตด้วยคำสั่งของนายทะเบียนและผู้รับ

อนุญาตไม่มีหนี้ที่ต้องชำระตามพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางานฯ แต่ผู้รับอนุญาตดังกล่าวไม่มาขอรับสัญญาค้ำประกันคืนจนระยะเวลาพ้น ๕ ปี นับแต่วันที่เลิกประกอบธุรกิจจัดหางาน กรมการจัดหางานจะสามารถนำหลักเกณฑ์การคืนหนังสือค้ำประกันตามข้อ ๑๗๐ ของระเบียบกระทรวงการคลังฯ มาใช้แก่กรณีดังกล่าวได้หรือไม่ หรือจะต้องนำสัญญาค้ำประกันดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางานฯ หรือตกเป็นของกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางานฯ และหากสัญญาค้ำประกันตกเป็นของแผ่นดินหรือตกเป็นของกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศ กรมการจัดหางานจะต้องดำเนินการอย่างไร

ความเห็น มาตรา ๓๑ (๗) แห่งพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘ กำหนดให้ผู้ขออนุญาตจัดหางานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศต้องเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด กับต้องมีหลักประกันเป็นจำนวนเงินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่น้อยกว่าห้าแสนบาท วางไว้กับนายทะเบียนจัดหางานกลางเพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งข้อ ๓ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘ กำหนดว่า ในการขอใบอนุญาตจัดหางาน ผู้ขออนุญาตต้องมีทุนจดทะเบียนและชำระแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งล้านบาทและมีหลักประกันเป็นเงินสด พันธบัตรของรัฐบาลไทย หรือสัญญาค้ำประกันของธนาคารเป็นจำนวนเงินห้าล้านบาทวางไว้กับนายทะเบียน และหลักประกันนี้ตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ กำหนดว่า ผู้รับอนุญาตจัดหางานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศอาจขอรับคืนหลักประกันที่วางไว้ได้เมื่อได้ชำระหนี้ที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้เสร็จสิ้นแล้ว และในกรณีที่ผู้รับอนุญาตจัดหางานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศไม่ขอรับหลักประกันคืนภายในห้าปีนับแต่วันที่ผู้รับอนุญาตเลิกประกอบธุรกิจจัดหางาน ให้หลักประกันดังกล่าวตกเป็นของกองทุน

เมื่อผู้รับอนุญาตจัดหางานในประเทศและผู้รับอนุญาตจัดหางานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศได้วางหลักประกันไว้กับกรมการจัดหางานเป็นสัญญาค้ำประกันที่ธนาคารออกให้ ต่อมาได้เลิกประกอบกิจการหรือไม่ได้รับอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตด้วยคำสั่งของนายทะเบียนแล้ว และไม่มีหนี้ที่ต้องชำระตามพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางานฯ ผู้รับอนุญาตจึงพ้นความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางานฯ และกรณีจะเป็นไปตามมาตรา ๖๘๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่บัญญัติว่า ผู้ค้ำประกันยอมหลุดพ้นจากความรับผิดชอบในขณะที่หนี้ของลูกหนี้ระงับสิ้นไปไม่ว่าเพราะเหตุใด ๆ ทำให้ธนาคารผู้ออกสัญญาค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดชอบของผู้รับอนุญาตจัดหางาน และไม่เข้าตามมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ ที่จะทำให้หลักประกันดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดินหรือตกเป็นของกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศ สำหรับปัญหาว่ากรมการจัดหางานจะดำเนินการอย่างไรต่อไปกับสัญญาค้ำประกันนั้น เป็นปัญหาทางปฏิบัติ มิใช่ประเด็นปัญหาข้อกฎหมายที่จะต้องวินิจฉัย

อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๙) มีข้อสังเกตว่า มาตรา ๑๘ วรรคสี่ และมาตรา ๓๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘ ที่กำหนดให้หลักประกันที่ผู้รับอนุญาตจัดหางานในประเทศและผู้รับอนุญาตจัดหางานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศได้วางไว้ตกเป็นของแผ่นดินหรือตกเป็นของกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศ ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตจัดหางานไม่ขอรับหลักประกันคืนภายในห้าปีนับแต่วันที่เลิกประกอบธุรกิจจัดหางานนั้น เป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๘ และอาจไม่สอดคล้องกับมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ตามที่ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำวินิจฉัยที่ ๒/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ว่า มาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖ เนื่องจากเป็นบทกฎหมายที่จำกัดสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ดังนั้น กรมการจัดหางานจึงควรดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘ ว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและสภาพการณ์ปัจจุบันหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพหรือไม่ เพื่อไม่ให้เป็นการกระทบประชาชน ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

(เรื่องเสร็จที่ ๔๙๗/๒๕๖๘ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง หลักประกันของผู้รับอนุญาตจัดหางานที่วางไว้ตามพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘ - คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมคณะที่ ๙ และคณะที่ ๑๒))

ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับย่อ)

พฤษภาคม ๒๕๖๘

จำนวน ๔ เรื่อง

เรื่องที่ ๑ การกำหนดสถานที่ในใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๕๗๘

ประเด็นที่หนึ่ง คำว่า “สถานที่” ตามมาตรา ๗ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๕๗๘ หมายความว่ารวมถึงสถานที่ตั้งของเครื่องอุปกรณ์และระบบเซิร์ฟเวอร์ของระบบพนันออนไลน์หรือไม่

ความเห็น พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๕๗๘ ได้กำหนดให้การเล่นต่าง ๆ ที่ต้องบังคับตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้แก่ การเล่นตามบัญชี ก. และบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติ หรือการเล่นซึ่งมีลักษณะคล้ายกัน ซึ่งมาตรา ๔ กำหนดหลักเกณฑ์การอนุญาตให้มีการเล่นดังกล่าวไว้ นอกจากนี้ การเล่นอื่น ๆ นอกจากบัญชี ก. และบัญชี ข. หากจะพนันกันหรือจะจัดให้มีเพื่อให้พนันกันแล้ว มาตรา ๔ ทวิ ได้กำหนดว่า จะต้องออกเป็นกฎกระทรวงระบุชื่อและเงื่อนไขของการเล่นเอาไว้ และในกรณีที่จะอนุญาตให้มีการเล่นพนันนั้น มาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดให้ใบอนุญาตต้องกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะข้อจำกัดและเงื่อนไขของการเล่นพนันโดยชัดแจ้ง สถานที่ วัน เดือน ปี และกำหนดเวลาที่อนุญาตให้เล่น ตลอดจนจำนวนบุคคลผู้จะเข้าเล่นและข้อห้ามมิให้ผู้ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะเข้าเล่น ซึ่งการกำหนดรายละเอียดเหล่านี้ไว้ในใบอนุญาตเป็นไปเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถเข้าไปโดยทางกายภาพเพื่อตรวจสอบและควบคุมดูแลให้การเล่นพนันเป็นไปตามเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาตและเพื่อพิสูจน์การกระทำความผิดของผู้จัดให้มีและผู้เข้าเล่นหรือเข้าพนันในกรณีที่มีการเล่นพนันผิดเงื่อนไขหรือไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย ซึ่งสอดคล้องกับบทกำหนดโทษตามมาตรา ๑๒ ที่กำหนดว่า ผู้ใดจัดให้มีการเล่น หรือทำอุบายล่อ ช่วยประกาศ โฆษณาหรือชักชวนโดยทางตรงหรือทางอ้อมให้ผู้อื่นเข้าเล่นหรือเข้าพนันในการเล่นซึ่งมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานหรือรับอนุญาตแล้วแต่เล่นพลิกแพลง หรือผู้ใดเข้าเล่นหรือเข้าพนันในการเล่นอันขัดต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎกระทรวง หรือข้อความในใบอนุญาต ผู้นั้นมีความผิดและต้องรับโทษตามกฎหมาย ดังนั้น คำว่า “สถานที่” ที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตจึงต้องมีลักษณะเป็นสถานที่จริงทางกายภาพ ได้แก่ อาคารหรือที่ตั้งอันเป็นแหล่งที่จัดให้มีการเล่นพนัน และมีผู้เข้าเล่นหรือเข้าพนันเข้าไปเล่นพนันในสถานที่ดังกล่าวตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

สำหรับเครื่องอุปกรณ์และระบบเซิร์ฟเวอร์ของระบบพนันออนไลน์อันเป็นอุปกรณ์และระบบที่ใช้ในการรับคำสั่ง ประมวลผล แสดงผล ในการเล่นพนัน ตลอดจนเก็บรักษาข้อมูลของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเล่นพนันออนไลน์ เพื่อให้มีการเล่นพนันระหว่างบุคคลซึ่งเป็นผู้จัดให้มีและผู้เข้าเล่นหรือเข้าพนันออนไลน์ จึงมิใช่สถานที่เล่นพนันในทางกายภาพ ดังนั้น สถานที่ตั้งของเครื่องอุปกรณ์และระบบเซิร์ฟเวอร์ของระบบพนันออนไลน์ จึงมิใช่ “สถานที่” ตามมาตรา ๗ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๕๗๘

ประเด็นที่สอง กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข กำหนดหลักประกัน การจัดเก็บรายได้ และวิธีการเล่นพนันออนไลน์ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๕๗๘ ได้หรือไม่

ความเห็น การออกกฎกระทรวงจะต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายแม่บทให้อำนาจไว้ เมื่อมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการพนันฯ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกกฎกระทรวงตั้งเจ้าพนักงานดำเนินการตามพระราชบัญญัติ กำหนดเงินค่าธรรมเนียม กำหนดเงื่อนไขในการเล่นพนัน และวางระเบียบเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อใช้บังคับกับการอนุญาต

จัดให้มี เข้าเล่นหรือเข้าพบนั้ในสถานที่จริงทางกายภาพ ดังนั้น การจะออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข กำหนดหลักประกัน การจัดเก็บรายได้ และวิธีการเล่นพบนั้ออนไลน์ จึงไม่อาจกระทำได้ เป็นการเกิน ฎหมายแม่บท (*ultra vires*)

(เรื่องเสรีจ้ที่ ๕๕๗/๒๕๖๘ บั้ที่กสำนั้งานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การกำหนดสถานที่ในใบอนุญาต ตามพระราชบัญญัติการพบนั้ พุทธศักราช ๒๕๗๘ - คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑))

เรื่องที่ ๒ อำนาจในการออกประกาศกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓

ประเด็น อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าจะใช้อำนาจตามมาตรา ๗ (๖) แห่งพระราชบัญญัติ การบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓ ในการแก้ไขเพิ่มเติมประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดคุณสมบัติ และเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. ๒๕๕๗ เพื่อเพิ่มคุณสมบัติของผู้ทำบัญชี โดยกำหนดว่า “ห้ามบุคคล ที่ให้การช่วยเหลือ หรือสนับสนุน หรือร่วมประกอบธุรกิจกับคนต่างด้าว หรือถือหุ้นแทนคนต่างด้าวในธุรกิจ ที่อยู่ในบัญชีท้าย อันเป็นการขัดต่อพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นผู้ทำบัญชี เว้นแต่ต้องคำพิพากษาหรือพันคดีปรับเป็นพินัยในฐานความผิดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคุณสมบัติที่กำหนด ตามมาตรา ๗ (๖) แห่งพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓ มาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี หรือให้ถ้อยคำ หรือแจ้ง เบาะแสหรือข้อมูลอันเป็นสาระสำคัญจนสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด ตามมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๒” ได้หรือไม่

ความเห็น กรณีนี้ต้องพิจารณากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลผู้ทำบัญชีสองฉบับ ประกอบกัน กล่าวคือ พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการกำกับดูแลการจัดทำ บัญชีของผู้ทำบัญชีให้เป็นไปอย่างถูกต้อง โดยการกำหนดคุณสมบัติ หน้าที่ และวิธีปฏิบัติของผู้ทำบัญชี ให้ต้องดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนด โดยมาตรา ๗ (๖) ให้อำนาจอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าประกาศ กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี และมาตรา ๒๐ กำหนดให้ผู้ทำบัญชีต้องจัดทำบัญชี โดยแสดงผลการดำเนินงานหรือฐานะการเงินตามความเป็นจริงและตามมาตรฐานการบัญชี ในขณะที่ พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๗ มีวัตถุประสงค์ในการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีโดยการทำให้ บัญชีเป็นวิชาชีพบัญชีตามที่กำหนดในบทนิยามคำว่า “วิชาชีพบัญชี” ตามมาตรา ๔ และมาตรา ๖ กำหนดให้มี สภาวิชาชีพบัญชีซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพบัญชี รวมทั้งมาตรา ๔๔ กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพเป็นผู้ทำบัญชีจะต้องเป็นสมาชิกหรือต้องขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชี โดยผู้ทำบัญชีจะต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติ วิชาชีพบัญชีฯ

เมื่อพิจารณากฎหมายทั้งสองฉบับข้างต้น แม้จะกำหนดคุณสมบัติของผู้ทำบัญชีไว้เช่นเดียวกัน แต่ก็มีวัตถุประสงค์ในการบังคับใช้ที่แตกต่างกัน โดยพระราชบัญญัติการบัญชีฯ เป็นการกำหนดคุณสมบัติ และเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชีเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ในการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีเท่านั้น สำหรับ พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชีฯ เป็นการกำหนดคุณสมบัติ วุฒิการศึกษา พฤติการณ์ หรือประวัติการกระทำความผิด เพื่อให้สอดคล้องกับการเป็นสมาชิกหรือการขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชีที่จะต้องมีความน่าเชื่อถือ ในการทำหน้าที่เป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ดังนั้น การกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขตามมาตรา ๗ (๖) แห่ง

พระราชบัญญัติการบัญชีฯ จึงสามารถกำหนดให้แตกต่างจากคุณสมบัติที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชีฯ ได้ แต่จะต้องเป็นคุณสมบัติและเงื่อนไขเฉพาะของการเป็นผู้ทำบัญชีเพื่อประโยชน์ในการจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามความเป็นจริงและตามมาตรฐานการบัญชี ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้ทำบัญชีตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการบัญชีฯ ทั้งนี้ พระราชบัญญัติการบัญชีฯ ได้ให้อำนาจในการกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชีไว้แล้ว จึงเป็นกรณีที่มีกฎหมายให้อำนาจในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพซึ่งไม่ขัดหรือแย้งกับมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แต่โดยที่การกำหนดห้ามผู้ทำบัญชีให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน ร่วมประกอบธุรกิจกับคนต่างด้าวหรือถือหุ้นแทนคนต่างด้าวในธุรกิจที่อยู่ในบัญชีท้ายอันเป็นการขัดต่อพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวฯ มิใช่การกำหนดคุณสมบัติของผู้ทำบัญชี แต่เป็นข้อห้ามหรือเงื่อนไขในการปฏิบัติของผู้ทำบัญชี กรณีจึงไม่สามารถกำหนดเรื่องดังกล่าวเป็นคุณสมบัติของผู้ทำบัญชีได้

อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๖) มีข้อเสนอแนะว่า โดยที่พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชีฯ ได้ให้อำนาจในการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือในการทำหน้าที่เป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ดังนั้น หากสภาวิชาชีพบัญชีเห็นว่า ผู้ประกอบวิชาชีพที่เป็นผู้ทำบัญชีที่ได้กระทำความผิดตามมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวฯ เป็นการกระทำที่นำมาซึ่งความเสียหายเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ ก็สมควรกำหนดเป็นลักษณะต้องห้ามไว้ในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีว่าด้วยสมาชิก หรือกำหนดให้เป็นการประพฤติผิดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพเป็นผู้ทำบัญชีในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีได้ นอกจากนี้ สมควรที่กระทรวงพาณิชย์จะได้แก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวให้มีความชัดเจนเรื่องการห้ามถือหุ้นแทน จะเป็นการแก้ไขที่ต้นเหตุของปัญหาโดยตรง

(เรื่องเสร็จที่ ๕๗๖/๒๕๖๘ วันที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง อำนาจในการออกประกาศกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓ - คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๖))

เรื่องที่ ๓ การนับอายุความสำหรับความผิดฐานไม่แจ้งย้ายถิ่นที่อยู่แก่นายทะเบียนตามพระราชบัญญัติอาวูรป็น เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวูรป็น พ.ศ. ๒๕๙๐

ประเด็น ความผิดฐานไม่แจ้งย้ายถิ่นที่อยู่แก่นายทะเบียนตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติอาวูรป็น เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวูรป็น พ.ศ. ๒๕๙๐ เป็นความผิดต่อเนื่องหรือไม่ และจะเริ่มนับอายุความเมื่อใด

ความเห็น มาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติอาวูรป็น เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวูรป็น พ.ศ. ๒๕๙๐ บัญญัติให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวูรป็นคนใดย้ายถิ่นที่อยู่ ให้แจ้งการย้ายแก่นายทะเบียนท้องที่ภายในสิบห้าวันนับแต่วันย้าย และถ้าย้ายไปอยู่ต่างท้องที่ให้แจ้งการย้ายแก่นายทะเบียนท้องที่ใหม่ให้ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ย้ายไปถึงอีกด้วย หากฝ่าฝืน บุคคลนั้นต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งพันบาทตามมาตรา ๘๓ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน บทบัญญัติดังกล่าวกำหนดความผิดฐานไม่แจ้งย้ายถิ่นที่อยู่แก่นายทะเบียนตามพระราชบัญญัติอาวูรป็นฯ ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดเมื่อพ้นระยะเวลาที่ต้องแจ้งการย้ายถิ่นที่อยู่ต่อนายทะเบียนแล้ว ผู้ได้รับใบอนุญาตไม่แจ้งย้ายต่อนายทะเบียน

ความผิดก็เริ่มตั้งแต่วันนั้น ไม่ใช่ความผิดต่อเนื่อง และต้องเริ่มนับอายุความตั้งแต่วันกระทำความผิด โดยนับในวันถัดจากวันสุดท้ายของระยะเวลาสิบห้าวันที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ตามนัยความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ในเรื่องเสร็จที่ ๔๓/๒๕๓๖

เมื่อมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ บัญญัติให้ในคดีความผิดทางพินัย ถ้ามิได้มีคำสั่งปรับเป็นพินัยหรือฟ้องภายในกำหนดสองปีนับแต่วันกระทำความผิดเป็นอันขาดอายุความ เว้นแต่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ดังนั้น ความผิดตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ จึงมีอายุความสองปีนับแต่วันถัดจากวันสุดท้ายของระยะเวลาสิบห้าวันที่กำหนดไว้

อนึ่ง การแจ้งย้ายอาวุธปืนมีความเชื่อมโยงกับการย้ายถิ่นที่อยู่ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และความผิดฐานไม่แจ้งย้ายถิ่นที่อยู่แก่นายทะเบียนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ เป็นความผิดที่นายทะเบียนจะพบเห็นได้เมื่อผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนมาแจ้งย้ายต่อนายทะเบียนเท่านั้น ซึ่งอาจจะขาดอายุความในการดำเนินคดีปรับเป็นพินัยแล้ว คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) จึงมีข้อสังเกตว่า หากกรรมการปกครองเชื่อมโยงฐานข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรเข้ากับฐานข้อมูลทะเบียนอาวุธปืนเพื่อให้นายทะเบียนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ สามารถตรวจสอบถิ่นที่อยู่ของผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนได้อย่างสมบูรณ์และเป็นปัจจุบันเสมอ ก็จะเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมอาวุธปืน และยังผลให้เกิดความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยแก่ประชาชนด้วย

(เรื่องเสร็จที่ ๖๔๔/๒๕๖๘ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การนับอายุความสำหรับความผิดฐานไม่แจ้งย้ายถิ่นที่อยู่แก่นายทะเบียนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๕๙๐ - คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑))

เรื่องที่ ๔ องค์ประกอบและการประชุมคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐

ประเด็นที่หนึ่ง ในกรณีที่กรรมการกำกับกิจการพลังงานซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญสาขาพลังงานด้านกิจการไฟฟ้าตามมาตรา ๑๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ วางลงเนื่องจากพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระตามมาตรา ๑๙ (๒) จะถือว่าคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) ประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่และสามารถปฏิบัติหน้าที่ในฐานะคณะกรรมการต่อไปตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง ได้หรือไม่

ความเห็น องค์ประกอบของคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ กกพ. ประกอบด้วย ประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการอื่นอีกหกคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และมาตรา ๑๒ วรรคสอง บัญญัติให้คณะกรรมการต้องประกอบด้วยกรรมการที่มาจากสาขาพลังงานด้านกิจการไฟฟ้าและด้านกิจการก๊าซธรรมชาติอย่างน้อยด้านละหนึ่งคน ซึ่งมาตรา ๑๒ วรรคสอง เป็นการกำหนดองค์ประกอบของ กกพ. ไว้เป็นการเฉพาะอันเป็นผลให้ กกพ. จะปฏิบัติหน้าที่ได้ย่อมต้องมีองค์ประกอบครบถ้วนตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๒ วรรคสอง เสียก่อน หากองค์ประกอบของ กกพ. ไม่ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดก็ไม่อาจถือได้ว่าเป็นคณะกรรมการและไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่

ใด ๆ ได้ เมื่อได้มีการแต่งตั้ง กกพ. แต่แรกครบถ้วนตามองค์ประกอบที่กฎหมายกำหนดแล้ว ก็สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แม้ว่าในภายหลังจะมีกรรมการว่างลง แต่ก็มีบทบัญญัติกำหนดให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการที่เหลืออยู่ คณะกรรมการจึงจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ ทั้งนี้ ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ในเรื่องเสร็จที่ ๗๑๕/๒๕๕๗ และความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ในเรื่องเสร็จที่ ๑๐๕๕/๒๕๖๕ ซึ่งในการปฏิบัติหน้าที่ของ กกพ. ในระหว่างที่มีกรรมการว่างลงนั้น มาตรา ๑๙ วรรคสอง ก็ได้บัญญัติรองรับกรณีที่กรรมการกำกับกิจการพลังงานพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ โดยให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่ เว้นแต่มีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงสี่คน

สำหรับกรณีนี้ เมื่อปรากฏว่าในการแต่งตั้ง กกพ. ครั้งแรกได้มีการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการอื่นอีกหกคน ซึ่งมีกรรมการที่มาจากสาขาพลังงานด้านกิจการไฟฟ้าและด้านกิจการก๊าซธรรมชาติอยู่ด้วยแล้วด้านละหนึ่งคน กรณีจึงมีองค์ประกอบของ กกพ. ครบถ้วนตามที่มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๒ วรรคสอง กำหนดไว้แล้ว แม้อาจจะมีกรรมการพ้นจากตำแหน่งจำนวนสามคน ในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการที่เหลืออยู่สี่คนนั้น เมื่อมาตรา ๑๙ วรรคสอง บัญญัติว่า เมื่อกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ โดยให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่ เว้นแต่มีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงสี่คน ดังนั้น กกพ. เท่าที่มีอยู่สี่คนจึงสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แม้จะไม่มีกรรมการกำกับกิจการพลังงานที่มาจากสาขาพลังงานด้านกิจการไฟฟ้าตามมาตรา ๑๒ วรรคสอง ก็ตาม ซึ่งหากพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงานฯ ประสงค์จะบัญญัติรองรับให้การปฏิบัติหน้าที่ของ กกพ. ในระหว่างที่มีกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ต้องประกอบด้วยกรรมการที่มาจากสาขาพลังงานด้านกิจการไฟฟ้าและด้านกิจการก๊าซธรรมชาติ โดยถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ไม่อาจขาดไปได้ กรณีย่อมต้องบัญญัติในลักษณะเดียวกับมาตรา ๑๙ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕

ประเด็นที่สอง หากกรรมการกำกับกิจการพลังงานที่เหลืออยู่จำนวนสี่คนสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง การประชุมของกรรมการที่เหลืออยู่จะต้องมีจำนวนผู้เข้าร่วมประชุม การนับองค์ประชุม และการลงมติการประชุมอย่างไรจึงจะเป็นไปตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐

ความเห็น เมื่อมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงานฯ บัญญัติให้การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่มีอยู่จึงจะเป็นองค์ประชุม ดังนั้น การนับองค์ประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ย่อมต้องคำนวณจากจำนวนกรรมการสี่คนเท่าที่เหลืออยู่ มิใช่คำนวณจากจำนวนกรรมการกำกับกิจการพลังงานทั้งหมดตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง โดยการลงมติของ กกพ. ให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาดตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงานฯ

(เรื่องเสร็จที่ ๖๖๓/๒๕๖๘ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง องค์ประกอบและการประชุมคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ - คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒))

<p>ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับย่อ)</p> <p>มิถุนายน ๒๕๖๘</p> <p>จำนวน ๔ เรื่อง</p>

เรื่องที่ ๑ การใช้บังคับพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕

ประเด็นที่หนึ่ง การให้เด็กเข้าเรียนการศึกษาภาคบังคับตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ ต้องนับตามช่วงชั้นปีหรือช่วงอายุของเด็ก

ความเห็น มาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน กำหนดให้มีการศึกษาภาคบังคับจำนวนเก้าปี โดยให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ด เข้าเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับ โดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับฯ กำหนดนิยามคำว่า “เด็ก” หมายความว่า เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดจนถึงอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่เด็กซึ่งสอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับแล้ว และเมื่อพิจารณาประกอบกับมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ที่กำหนดให้ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา เมื่อผู้ปกครองร้องขอ ให้สถานศึกษามีอำนาจผ่อนผันให้เด็กเข้าเรียนก่อนหรือหลังอายุตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ซึ่งในปัจจุบันการผ่อนผันอายุเด็กที่จะเข้าเรียนเป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการผ่อนผันให้เด็กเข้าเรียนก่อนหรือหลังอายุตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยข้อ ๑ ของประกาศดังกล่าวกำหนดให้การผ่อนผันอายุเด็กแบ่งเป็นสองประเภท คือ การผ่อนผันให้เข้าเรียนก่อนอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดและการผ่อนผันให้เข้าเรียนหลังอายุย่างเข้าปีที่เจ็ด จะเห็นได้ว่า การเข้าเรียนก่อนหรือหลังอายุตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับตามที่ได้รับการผ่อนผันย่อมส่งผลให้เด็กอาจจะเรียนจบการศึกษาภาคบังคับเร็วหรือช้ากว่าอายุตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดก็ได้ การที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฯ และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับฯ มีการกำหนดทั้งเกณฑ์จำนวนปีของการศึกษาภาคบังคับไว้ที่เก้าปีและเกณฑ์อายุของเด็กซึ่งต้องเข้ารับการศึกษภาคบังคับ โดยหมายถึงเด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดจนถึงอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่เด็กซึ่งสอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับ แสดงให้เห็นว่ากฎหมายทั้งสองฉบับมุ่งหมายที่จะให้ใช้เกณฑ์ทั้งสองเรื่องควบคู่กันไป ทั้งนี้ แล้วแต่ว่าข้อเท็จจริงในเรื่องใดที่ทำให้เด็กพ้นจากเกณฑ์การบังคับเข้าเรียนการศึกษาภาคบังคับเกิดขึ้นก่อนกัน ระหว่างการที่เด็กมีอายุเกินสิบหกปีกับการสอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับ กล่าวคือ ในกรณีเด็กซึ่งมีอายุเกินสิบหกปีแต่ยังเรียนไม่จบการศึกษาภาคบังคับชั้นปีที่เก้า หรือยังเรียนไม่จบระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ย่อมไม่ถูกบังคับให้ต้องเข้าเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับฯ เช่นเดียวกับกรณีเด็กซึ่งอายุยังไม่ครบสิบหกปีแต่สามารถสอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับ หรือเรียนจบระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ แล้ว ย่อมได้รับยกเว้นไม่ต้องเรียนต่อจนอายุครบสิบหกปีแต่อย่างใด ดังนั้น การให้เด็กเข้าเรียนการศึกษาภาคบังคับตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับฯ จึงเป็นกรณีที่กฎหมายมุ่งหมายที่จะใช้บังคับทั้งตามช่วงชั้นปี คือ ประสงค์ที่จะให้เด็กได้รับการศึกษาภาคบังคับจำนวนเก้าปี โดยเริ่มตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จนเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และใช้บังคับตามช่วงอายุของเด็กตามที่กฎหมายกำหนดไว้ไม่เกินสิบหกปี ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงในแต่ละกรณีว่า เกณฑ์เรื่องการเรียนจบการศึกษาภาคบังคับในชั้นปีที่เก้าหรือเกณฑ์เรื่องอายุเด็กซึ่งมีอายุเกินสิบหกปีเกิดขึ้นก่อน ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับฯ

อย่างไรก็ดี ในปัจจุบันการที่เด็กจะได้รับการศึกษาภาคบังคับไม่ได้จำกัดอยู่เพียงเฉพาะการเรียนในโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่เปิดสอนตามระบบการศึกษาปกติ เนื่องจากมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดบทบัญญัติที่เปิดโอกาสให้เด็กตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับสามารถเข้ารับการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับกับหน่วยจัดการเรียนรู้ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ฯ โดยให้ถือว่าผู้ปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับได้ปฏิบัติหน้าที่ที่ต้องตามกฎหมายดังกล่าวแล้ว นอกจากนี้ สำหรับบุคคลซึ่งมีอายุเกินสิบหกปีซึ่งเกินเกณฑ์ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับฯ ย่อมมีสิทธิเลือกที่จะเรียนรู้ตามรูปแบบที่ตนสนใจได้ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้อัตนศึกษา การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง หรือการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ฯ

ประเด็นที่สอง การให้เด็กเข้าเรียนการศึกษาภาคบังคับตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ ใช้บังคับแก่เด็กซึ่งไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือเด็กซึ่งไม่มีสัญชาติไทยด้วยหรือไม่

ความเห็น มาตรา ๕๐ (๔) และมาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้บุคคลมีหน้าที่เข้ารับการศึกษาระดับประถมศึกษาในภาคบังคับ และกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย โดยรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างราชอาณาจักรไทย ซึ่งเป็นรัฐกับคนชาติของรัฐซึ่งหมายถึงคนสัญชาติไทย การที่รัฐธรรมนูญบัญญัติเรื่องการได้รับการศึกษาในหมวดว่าด้วยหน้าที่ของปวงชนชาวไทย ย่อมแปลความได้ว่าหมายถึงหน้าที่ของบุคคลสัญชาติไทย การพิจารณาและตีความมาตรา ๖ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ตลอดจนมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ ที่กำหนดเกี่ยวกับการเข้ารับการศึกษาระดับบังคับของเด็ก จึงต้องตีความให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญที่มุ่งหมายใช้บังคับเฉพาะบุคคลหรือเด็กซึ่งมีสัญชาติไทยเท่านั้น ดังนั้น หน่วยงานของรัฐจึงไม่สามารถบังคับให้เด็กซึ่งไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรและเด็กซึ่งไม่มีสัญชาติไทยเข้ารับการศึกษาระดับประถมศึกษาภาคบังคับโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับฯ ได้

สำหรับกรณีในประเทศไทยเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กซึ่งมีพันธกรณีที่จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามข้อผูกพันที่กำหนดในอนุสัญญาดังกล่าวในการให้สิทธิ สวัสดิภาพ และความคุ้มครองแก่เด็ก (บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี) ในเรื่องต่าง ๆ โดยในส่วนของพัฒนาและการศึกษาที่เหมาะสมตามที่ได้กำหนดไว้ในข้อ ๒๘ แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก นั้น เป็นกรณีที่รัฐบาลไทยมีพันธกรณีตามอนุสัญญาดังกล่าวที่จะต้องดำเนินการให้เด็กซึ่งไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรและเด็กซึ่งไม่มีสัญชาติไทยแต่พำนักอยู่ในประเทศไทย ซึ่งผู้ปกครองประสงค์ที่จะส่งเด็กนั้นเข้ารับการศึกษาระดับบังคับโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ให้ได้รับการศึกษาภาคบังคับเช่นเดียวกับเด็กซึ่งมีสัญชาติไทย ซึ่งเป็นการดำเนินการโดยอาศัยมติคณะรัฐมนตรี หลักเกณฑ์บางประการตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับฯ รวมทั้งการออกระเบียบ ประกาศ หรือแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับเรื่องดังกล่าว มิใช่หน้าที่ของเด็กที่จะต้องเข้ารับการศึกษาระดับบังคับโดยผลของรัฐธรรมนูญและกฎหมายอย่างเดียวกับเด็กซึ่งมีสัญชาติไทย ดังนั้น เด็กซึ่งไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรและเด็กซึ่งไม่มีสัญชาติไทยแต่พำนักอยู่ในประเทศไทยจึงสามารถเข้ารับการศึกษาระดับบังคับตามที่รัฐจัดให้โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายได้ตามความสมัครใจ

(เรื่องเสร็จที่ ๖๘๑/๒๕๖๘ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การใช้บังคับพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ - คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘))

เรื่องที่ ๒ ปัญหาข้อกฎหมายตามประกาศกระทรวงพลังงานเกี่ยวกับการได้มาซึ่งกรรมการกำกับกิจการพลังงาน

ประเด็นที่หนึ่ง มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดอาชีพอหหรือวิชาชีพอันเป็นลักษณะต้องห้ามของกรรมการกำกับกิจการพลังงานไว้ โดยมีได้กำหนดถึงผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเป็นกรรมการกำกับกิจการพลังงาน โดยผู้สมัครยังคงสามารถประกอบอาชีพหรือวิชาชีพดังกล่าวได้จนถึงภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้เป็นกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ตามความในมาตรา ๑๖ วรรคสอง การที่หมวด ๑ ของประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง ระยะเวลา หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการคัดเลือกกรรมการกำกับกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๖๘ กำหนดให้ผู้สมัครจะต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖ และต้องแสดงหลักฐานการสิ้นสุดการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพที่ต้องห้าม ณ วันที่เป็นผู้สมัคร จะเป็นการออกข้อกำหนดเกินกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้หรือไม่

ความเห็น การที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานจะออกประกาศกำหนดระยะเวลา หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการคัดเลือกกรรมการกำกับกิจการพลังงานตามมาตรา ๑๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ ย่อมกระทำได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติฯ รวมถึงการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการกำกับกิจการพลังงานก็ย่อมต้องอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติดังกล่าวด้วย สำหรับกรณีที่ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง ระยะเวลา หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการคัดเลือกกรรมการกำกับกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๖๘ มีข้อกำหนดให้ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเป็นกรรมการกำกับกิจการพลังงานต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖ นั้น เมื่อพิจารณามาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงานฯ แล้ว จะเห็นได้ว่า มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง เป็นการกำหนดลักษณะต้องห้ามของกรรมการกำกับกิจการพลังงานที่แยกออกมาจากมาตรา ๑๓ ส่วนมาตรา ๑๖ วรรคสอง เป็นการกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการกำกับกิจการพลังงานต้องดำเนินการลาออกหรือเลิกประกอบอาชีพหรือวิชาชีพตามวรรคหนึ่ง โดยต้องกระทำภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติเป็นกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ซึ่งการที่มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง ใช้ถ้อยคำว่า “นอกจากคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓ แล้ว กรรมการต้อง” โดยมีได้บัญญัติถึงผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเป็นกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ย่อมเห็นได้ว่า กฎหมายประสงค์จะกำหนดลักษณะต้องห้ามของกรรมการกำกับกิจการพลังงาน มิใช่การกำหนดลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครเพื่อเข้ารับการคัดเลือกเป็นกรรมการกำกับกิจการพลังงาน นอกจากนี้ มาตรา ๑๖ วรรคสอง ได้กำหนดเงื่อนไขให้ผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการกำกับกิจการพลังงานต้องดำเนินการลาออกหรือเลิกประกอบอาชีพหรือวิชาชีพตามวรรคหนึ่ง โดยต้องกระทำภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติเป็นกรรมการกำกับกิจการพลังงาน แสดงให้เห็นว่ากฎหมายต้องการห้ามมิให้มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง เมื่อได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการกำกับกิจการพลังงานเท่านั้น ดังนั้น การกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๗ และการยืนยันการมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม และการแสดงหลักฐานการสิ้นสุดการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพที่ต้องห้ามของผู้สมัครตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๘ แห่งประกาศดังกล่าว จึงต้องอยู่ภายใต้บังคับมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงานฯ ด้วย ทั้งนี้ สำนักงาน กกพ. ในฐานะเป็นหน่วยงานธุรการในการดำเนินการคัดเลือกกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ต้องดำเนินการให้ผู้สมัครแสดงรายละเอียดข้อมูลและหลักฐานเกี่ยวกับการมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ และการมีหรือเคยมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาของกรรมการสรรหา รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรี และการดำเนินการตามมาตรา ๑๖ วรรคสอง แต่จะนำข้อมูลเกี่ยวกับการมีลักษณะต้องห้ามมาเป็นเหตุในการตัดสิทธิเข้ารับการคัดเลือกเป็นกรรมการกำกับกิจการพลังงานมิได้

ประเด็นที่สอง มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงานฯ กำหนดให้กรรมการกำกับกิจการพลังงานต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ในสาขาต่าง ๆ โดยความตอนท้ายของมาตรา ๑๒ บัญญัติให้รวมถึง “สาขาอื่นอันจะเป็นประโยชน์ต่อกิจการพลังงาน” แต่ข้อ ๘ ของประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง ระยะเวลา หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการคัดเลือกกรรมการกำกับกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๖๘ กำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๒ ยกเว้นความในตอนที่อ้างดังกล่าว โดยกำหนดต่างออกไปว่า “สาขาอื่นอันจะเป็นประโยชน์ต่อการคุ้มครองประชาชนให้ได้รับความเป็นธรรมจากนโยบายและการประกอบกิจการพลังงาน” เป็นการออกข้อกำหนดเกินกว่าที่กฎหมายบัญญัติหรือไม่

ความเห็น มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงานฯ ได้กำหนดคุณสมบัติด้านความรู้ ความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ของบุคคลที่จะเป็นกรรมการกำกับกิจการพลังงานไว้เพื่อประโยชน์ต่อกิจการพลังงาน โดยการบัญญัติความตอนท้ายวรรคหนึ่งว่า “หรือในสาขาอื่น อันจะเป็นประโยชน์ต่อกิจการพลังงาน” ก็เพื่อให้การกำหนดคุณสมบัติมีความครอบคลุมและกว้างขวาง สามารถเปิดรับผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ในด้านอื่นที่มีความจำเป็นและเหมาะสม และสอดคล้องกับกิจการพลังงาน และโดยที่มาตรา ๑๕ วรรคสาม กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานมีอำนาจออกประกาศกำหนดระยะเวลา หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการคัดเลือกกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ดังนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานย่อมอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติดังกล่าวกำหนดขอบเขตของสาขาอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อกิจการพลังงานให้เกิดความชัดเจนเพื่อประโยชน์ในการคัดเลือกกรรมการกำกับกิจการพลังงานได้ ซึ่งจะกำหนดอย่างไรนั้นย่อมเป็นดุลพินิจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานที่จะพิจารณาให้สอดคล้องต่อสถานการณ์หรือความจำเป็นในแต่ละยุคสมัย โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายและประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ

อย่างไรก็ดี โดยที่มาตรา ๑๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงานฯ บัญญัติให้คณะกรรมการสรรหาเป็นผู้พิจารณาคัดเลือกบุคคลจากผู้สมัครที่มีความรู้ความเข้าใจ และมีความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ตามมาตรา ๑๒ จำนวนเจ็ดคน เสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน เพื่อให้รัฐมนตรีเสนอรายชื่อดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติให้เป็นกรรมการกำกับกิจการพลังงานต่อไป บทบัญญัติดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาคุณสมบัติตามมาตรา ๑๒ ดังนั้น ในกรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานมิได้กำหนดขอบเขตของสาขาอื่นอันจะเป็นประโยชน์ต่อกิจการพลังงาน ย่อมเป็นอำนาจของคณะกรรมการสรรหาที่จะพิจารณาขอบเขตของสาขาอื่นอันจะเป็นประโยชน์ต่อกิจการพลังงานได้ตามความเหมาะสม

ประเด็นที่สาม มาตรา ๑๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงานฯ ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานในการประกาศกำหนดระยะเวลา หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกกรรมการกำกับกิจการพลังงาน การที่รัฐมนตรีฯ อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติดังกล่าวกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการคัดเลือกกรรมการสรรหากรรมการกำกับกิจการพลังงานไว้ในหมวด ๓ ของประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง ระยะเวลา หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการคัดเลือกกรรมการกำกับกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๖๘ จะเป็นการออกข้อกำหนดเกินกว่าที่กฎหมายบัญญัติหรือไม่

ความเห็น มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงานฯ ได้บัญญัติกระบวนการได้มาซึ่งคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน โดยกระบวนการดังกล่าวกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานเสนอชื่อคณะกรรมการสรรหาต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อแต่งตั้ง และคณะกรรมการสรรหาจะต้องดำเนินการสรรหาคัดเลือกคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานอีกทอดหนึ่ง เมื่อมาตรา ๑๕ วรรคสาม

บัญญัติให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดระยะเวลา หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกกรรมการกำกับกิจการพลังงาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานจึงมีอำนาจกำหนดระยะเวลา หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการสรรหาด้วย อย่างไรก็ตาม การกำหนดระยะเวลา หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการสรรหาโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๕ วรรคสาม นี้ไม่สามารถกำหนดเรื่องใดเป็นพิเศษขึ้นมาให้แตกต่างจากพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงานฯ และจะกำหนดได้เพียงกรอบ ขั้นตอน หรือกระบวนการเพื่อให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองปฏิบัติตาม เช่น กำหนดระยะเวลาให้สำนักงาน กกพ. ดำเนินการในเรื่องหนึ่งเรื่องใด เท่านั้น

ประเด็นที่สี่ มาตรา ๑๔ (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงานฯ บัญญัติให้มีผู้แทนสภาอุตสาหกรรมที่ไม่เป็นผู้ประกอบกิจการพลังงานและผู้แทนสภาวิศวกร เป็นกรรมการสรรหา โดยไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานสามารถคัดเลือกบุคคลที่จะมาเป็นกรรมการสรรหาแทนองค์กรดังกล่าวได้ การที่ข้อ ๑๔ วรรคสอง ของประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง ระยะเวลา หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการคัดเลือกกรรมการกำกับกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๖๘ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานพิจารณาคัดเลือกผู้แทนจากสภาอุตสาหกรรมที่ไม่เป็นผู้ประกอบกิจการพลังงานและผู้แทนจากสภาวิศวกรเพื่อเสนอให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการสรรหาได้ ในกรณีที่องค์กรดังกล่าวไม่เสนอชื่อผู้แทนของตนตามเวลาที่กำหนด หรือมีกรณีที่ไม่ว่างได้มาซึ่งรายชื่อไม่ว่าด้วยเหตุใด เป็นการออกข้อกำหนดเกินกว่าที่กฎหมายบัญญัติหรือไม่

ความเห็น การคัดเลือกผู้แทนจากสภาอุตสาหกรรมที่ไม่เป็นผู้ประกอบกิจการพลังงานและผู้แทนสภาวิศวกรตามมาตรา ๑๔ (๒) และ (๓) เมื่อไม่ปรากฏว่ามีบทบัญญัติใดในพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงานฯ บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานสามารถพิจารณาคัดเลือกผู้แทนกรรมการสรรหาในสัดส่วนผู้แทนจากสภาอุตสาหกรรมที่ไม่เป็นผู้ประกอบกิจการพลังงานและผู้แทนจากสภาวิศวกรได้ ซึ่งหากกฎหมายประสงค์ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานใช้อำนาจเลือกผู้แทนจากองค์กรใดแทนการเลือกโดยองค์กรนั่นเอง ก็จะกำหนดไว้โดยชัดเจนในกฎหมายนั้น ดังนั้น การที่ข้อ ๑๔ วรรคสอง แห่งประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง ระยะเวลา หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการคัดเลือกกรรมการกำกับกิจการพลังงานฯ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานสามารถพิจารณาคัดเลือกผู้แทนจากสภาอุตสาหกรรมที่ไม่เป็นผู้ประกอบกิจการพลังงานและผู้แทนจากสภาวิศวกรได้ นั้น จึงไม่อาจกำหนดไว้ได้

อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) มีข้อสังเกตว่า หากสภาอุตสาหกรรมหรือสภาวิศวกรไม่เสนอชื่อผู้แทนของตนตามเวลาที่กำหนด หรือมีกรณีที่ไม่ว่างได้มาซึ่งรายชื่อไม่ว่าด้วยเหตุใด ย่อมเป็นหน้าที่ของหน่วยงานหรือผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการคัดเลือกกรรมการสรรหาที่จะต้องแจ้งให้สภาอุตสาหกรรมหรือสภาวิศวกร แล้วแต่กรณี ทราบถึงหน้าที่ตามกฎหมายและดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งผู้แทนของตนตามที่กฎหมายกำหนดต่อไป ทั้งนี้ ตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ในเรื่องเสร็จที่ ๒๓๐/๒๕๕๐

ประเด็นที่ห้า มาตรา ๑๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงานฯ เพียงแต่กำหนดให้กรรมการสรรหาที่มีหน้าที่ต้องเปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับการมีส่วนได้เสียเชิงธุรกิจกับผู้ประกอบกิจการพลังงานของกรรมการสรรหา คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะในช่วงเวลาสองปีที่ผ่านมาให้สาธารณชนทราบเท่านั้น โดยเรื่องดังกล่าวมิใช่ลักษณะต้องห้ามของกรรมการสรรหา การที่ข้อ ๑๗ ของประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง ระยะเวลา หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการคัดเลือกกรรมการกำกับกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๖๘ ข้อ ๘ ของประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข

การคัดเลือกผู้แทนของอธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐเป็นกรรมการสรรหากรรมการกำกับกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๖๘ และข้อ ๑๐ ของประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการคัดเลือกผู้แทนองค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรในทางธุรกิจเป็นกรรมการสรรหากรรมการกำกับกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๖๘ กำหนดให้กรรมการสรรหาต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ วรรคสาม เป็นการออกข้อกำหนดเกินกว่าที่กฎหมายบัญญัติหรือไม่

ความเห็น มาตรา ๑๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงานฯ มีเนื้อหาสองส่วน คือ ส่วนแรก ที่บัญญัติให้กรรมการสรรหาจะต้องเปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับการมีส่วนได้เสียเชิงธุรกิจกับผู้ประกอบกิจการพลังงานของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะในช่วงสองปีที่ผ่านมา ให้สาธารณชนทราบ ซึ่งส่วนนี้เป็นกรณีที่กฎหมายกำหนดหน้าที่ของกรรมการสรรหาให้เปิดเผยข้อมูลให้สาธารณชนทราบ แต่มิได้เป็นบทบัญญัติห้ามการมีส่วนได้เสียเชิงธุรกิจกับผู้ประกอบกิจการพลังงาน และมีได้เป็นลักษณะต้องห้ามในการดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหา และส่วนที่สองที่บัญญัติให้กรรมการสรรหาต้องไม่เป็นผู้มีคดีความเป็นส่วนตัวกับผู้ประกอบกิจการพลังงานในช่วงเวลาสองปีที่ผ่านมา ซึ่งส่วนนี้เป็นกรณีที่กฎหมายกำหนดลักษณะต้องห้ามของกรรมการสรรหา ทั้งนี้ ตามนัยความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ในเรื่องเสร็จที่ ๓๑๕/๒๕๖๘ ดังนั้น การที่ข้อ ๑๗ แห่งประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง ระยะเวลาหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการคัดเลือกกรรมการกำกับกิจการพลังงานฯ ข้อ ๘ แห่งประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการคัดเลือกผู้แทนของอธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐเป็นกรรมการสรรหากรรมการกำกับกิจการพลังงานฯ และข้อ ๑๐ แห่งประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการคัดเลือกผู้แทนองค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรในทางธุรกิจเป็นกรรมการสรรหากรรมการกำกับกิจการพลังงานฯ กำหนดให้กรรมการสรรหาต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ วรรคสาม จึงหมายความว่าถึงเฉพาะมาตรา ๑๔ วรรคสาม ในส่วนที่บัญญัติให้กรรมการสรรหาต้องไม่เป็นผู้มีคดีความเป็นส่วนตัวกับผู้ประกอบกิจการพลังงานในช่วงสองปีที่ผ่านมาเท่านั้น โดยไม่รวมถึงส่วนที่บัญญัติให้กรรมการสรรหาจะต้องเปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับการมีส่วนได้เสียเชิงธุรกิจกับผู้ประกอบกิจการพลังงานด้วย

(เรื่องเสร็จที่ ๗๑๒/๒๕๖๘ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายตามประกาศกระทรวงพลังงานเกี่ยวกับการได้มาซึ่งกรรมการกำกับกิจการพลังงาน - คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒))

เรื่องที่ ๓ การแต่งตั้งกรรมการในคณะกรรมการกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศ

ประเด็น การแต่งตั้งกรรมการในคณะกรรมการกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศโดยมิได้ระบุชื่อบุคคลแต่ระบุเป็นผู้แทนหน่วยงานจากกรมบัญชีกลางและสำนักงานประมาณจะสามารถดำเนินการได้หรือไม่ หรือขัดต่อมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ หรือไม่

ความเห็น กองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศเป็นกองทุนที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ โดยกำหนดให้เงินและทรัพย์สินของกองทุนไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดิน จึงอยู่ในความหมายของ “ทุนหมุนเวียน”

ตามพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ และในแต่ละทุนหมุนเวียนต้องมีคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนโดยมีองค์ประกอบตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียนฯ แต่เมื่อมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียนฯ บัญญัติให้ทุนหมุนเวียนใดที่มีกฎหมายกำหนดบทบัญญัติในเรื่องใดไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ให้การดำเนินงานของทุนหมุนเวียนนั้นเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายมิได้บัญญัติไว้ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับ ดังนั้น เมื่อมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ กำหนดให้มีคณะกรรมการกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศ และกำหนดองค์ประกอบ รวมทั้งการแต่งตั้งกรรมการในคณะกรรมการกองทุนฯ ไว้เป็นการเฉพาะแล้ว การแต่งตั้งกรรมการในคณะกรรมการกองทุนฯ จึงต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางานฯ

สำหรับกรณีตามข้อหารือ มาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางานฯ กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการกองทุนฯ ประกอบด้วยอธิบดีกรมการจัดหางานเป็นประธานกรรมการ และบุคคลอื่นซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกินหกคนเป็นกรรมการ และมีผู้อำนวยการสำนักงานบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยในการแต่งตั้ง “บุคคลอื่น” นั้น แม้มาตรา ๕๔ กำหนดให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน โดยไม่มีบทบัญญัติใดในพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางานฯ กำหนดคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่งกรรมการไว้ แต่เมื่อพิจารณาประกอบกับมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางานฯ ที่กำหนดให้กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี โดยกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระจะดำรงตำแหน่งได้ไม่เกินสองคราวติดต่อกัน และมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดเหตุอื่นที่กรรมการจะพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ อันเป็นเหตุที่เกิดขึ้นเฉพาะกับตัวบุคคลแล้ว ย่อมเห็นได้ว่า กฎหมายประสงค์ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานใช้ดุลพินิจในการแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ หรือมีความเหมาะสมที่สอดคล้องกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการกองทุน มาเป็นกรรมการในคณะกรรมการกองทุนฯ แต่หากเป็นการแต่งตั้งโดยกำหนดตำแหน่งหรือผู้แทนของหน่วยงานของรัฐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานก็ไม่อาจทราบได้ว่าหน่วยงานของรัฐที่อยู่ในคำสั่งแต่งตั้งจะส่งเจ้าหน้าที่ของตนผู้ใดมาเป็นกรรมการ อันมิใช่หลักการของมาตรา ๕๔ ประกอบกับมาตรา ๕๕ และมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางานฯ ที่กล่าวมาข้างต้น อีกทั้งหากกฎหมายประสงค์ให้คณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานของรัฐจะมีการบัญญัติไว้ในกฎหมายอย่างชัดเจน ดังนั้น ในการแต่งตั้งกรรมการซึ่งเป็นบุคคลอื่นตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางานฯ จึงต้องแต่งตั้งโดยระบุตัวบุคคล เพื่อให้สอดคล้องกับการนับวาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๕ และมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางานฯ

(เรื่องเสรีจิติ ๗๔๓/๒๕๖๘ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การแต่งตั้งกรรมการในคณะกรรมการกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศ - คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๙))

เรื่องที่ ๔ การขอใช้ที่ราชพัสดุเพื่อก่อสร้างอาคารสำหรับการปฏิบัติการกิจของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

ประเด็นที่หนึ่ง ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) เป็นส่วนราชการที่สามารถขอใช้ที่ราชพัสดุตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้หรือไม่

ความเห็น โดยที่มาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติว่า ส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความประสงค์จะขอใช้ที่ราชพัสดุเพื่อประโยชน์ในทางราชการในการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้แจ้งวัตถุประสงค์ในการใช้ที่ราชพัสดุและขอทำความตกลงกับกรมธนารักษ์ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ประกอบกับมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุฯ บัญญัตินิยามคำว่า “ส่วนราชการ” หมายความว่า ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญหรือศาลหรือองค์กรอัยการหรือรัฐสภา ดังนั้น การขอใช้ที่ราชพัสดุตามมาตรา ๑๙ ดังกล่าวจึงต้องเป็นกรณีที่ส่วนราชการตามบทนิยามในมาตรา ๔ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ขอ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในทางราชการในการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำหรับกรณีตามข้อหาเรื่องนี้ แม้ว่ามาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติให้จัดตั้ง ศรชล. ขึ้นในสำนักนายกรัฐมนตรี มีฐานะเป็นส่วนราชการรูปแบบเฉพาะ มีหน้าที่และอำนาจและรับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติให้ ศรชล. เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง แต่การที่ ศรชล. จะใช้อำนาจทำนิติกรรม ฟ้องคดี ถูกฟ้องคดี และดำเนินการทั้งปวงเกี่ยวกับคดีอันเกี่ยวเนื่องกับหน้าที่และอำนาจของ ศรชล. ต้องกระทำในนามของสำนักนายกรัฐมนตรี ตามมาตรา ๑๗ วรรคเจ็ด แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ประกอบกับมิได้มีบทบัญญัติใดในพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้ ศรชล. เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคล ดังนั้น ศรชล. จึงมิใช่ส่วนราชการที่สามารถขอใช้ที่ราชพัสดุต่อกรมธนารักษ์โดยตรงตามมาตรา ๑๙ ประกอบกับมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุฯ

ประเด็นที่สอง หาก ศรชล. ไม่สามารถขอใช้ที่ราชพัสดุตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุฯ ได้ ศรชล. จะต้องดำเนินการอย่างไรเพื่อให้สามารถขอใช้ที่ราชพัสดุตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุฯ เพื่อปฏิบัติการกิจของ ศรชล. ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลฯ

ความเห็น โดยที่ ศรชล. มีฐานะเป็นส่วนราชการรูปแบบเฉพาะที่จัดตั้งขึ้นในสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกระทรวงตามมาตรา ๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรมฯ สำนักนายกรัฐมนตรีจึงสามารถขอใช้ที่ราชพัสดุเพื่อประโยชน์ในทางราชการในการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจของ ศรชล. ได้ตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุฯ โดย ศรชล. สามารถมีหนังสือถึงนายกรัฐมนตรีในฐานะผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบสำนักนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ เพื่อพิจารณาสั่งการให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

แจ้งวัตถุประสงค์ในการใช้ที่ราชพัสดุและขอทำความเข้าใจกับกรมธนารักษ์ในเรื่องดังกล่าว เพื่อดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงการใช้ที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๓ ต่อไปได้

(เรื่องเสร็จที่ ๗๔๗/๒๕๖๘ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การขอใช้ที่ราชพัสดุเพื่อก่อสร้างอาคารสำหรับการปฏิบัติการกิจของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล - คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒))

<p>ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับย่อ)</p> <p>กรกฎาคม ๒๕๖๘</p> <p style="text-align: right;">จำนวน ๒ เรื่อง</p>

เรื่องที่ ๑ การกำหนดผู้มีอำนาจอนุมัติการจำหน่ายหนี้ออกจากบัญชีเป็นสูญของกองทุนความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และกองทุนเพื่อผู้ใช้แรงงาน

ประเด็นที่หนึ่ง คณะกรรมการบริหารกองทุนความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน จะสามารถอาศัยอำนาจตามมาตรา ๕๐ (๓) แห่งพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ วางระเบียบเพื่อกำหนดผู้มีอำนาจอนุมัติการจำหน่ายหนี้ ออกจากบัญชีเป็นสูญ สำหรับกองทุนความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ให้แตกต่าง จากมติสภาบริหารคณะปฏิวัติ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ ได้หรือไม่

ความเห็น คณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยวินิจฉัยไว้แล้วว่า มติสภาบริหารคณะปฏิวัติ มิใช่กฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ แต่เป็นเพียงคำสั่งในทางบริหารที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะต้องไปดำเนินการ ให้เป็นไปตามนั้นและในเรื่องใดที่จำเป็นต้องแก้ไขหรือออกกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับใหม่เพื่อให้เกิดอำนาจ ในการดำเนินการ ก็ต้องดำเนินการเสียก่อน ดังนั้น ในเรื่องการจำหน่ายหนี้สูญของส่วนราชการ หากมี กฎหมายเฉพาะกำหนดไว้แล้วย่อมต้องปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว ถ้าไม่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดไว้จึงปฏิบัติ ตามมติสภาบริหารคณะปฏิวัติ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ทั่วไปในการจำหน่ายหนี้ สูญต่อไป ทั้งนี้ ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาในเรื่องเสรีจที่ ๑๔๔๑/๒๕๖๒

โดยที่กองทุนความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน จัดตั้งขึ้น ตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายในการดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อม ในการทำงาน ซึ่งมาตรา ๔๘ บัญญัติให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และมาตรา ๕๐ (๓) บัญญัติให้คณะกรรมการบริหารกองทุนความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน สามารถอาศัยอำนาจตามมาตรา ๕๐ (๓) แห่งพระราชบัญญัติ ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ออกระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการ จำหน่ายหนี้สูญได้ โดยไม่ต้องปฏิบัติตามมติสภาบริหารคณะปฏิวัติ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ ทั้งนี้ ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาในเรื่องเสรีจที่ ๑๔๔๑/๒๕๖๒ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการวางระเบียบ ตามมาตรา ๕๐ (๓) ต้องได้รับความเห็นชอบของกระทรวงการคลังก่อน กระทรวงการคลังจึงอาจกำหนด แนวทางการให้ความเห็นชอบการวางระเบียบเกี่ยวกับการจำหน่ายหนี้สูญให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่เหมาะสม เสียก่อนจึงจะให้ความเห็นชอบได้ โดยจะต้องเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ ตามมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และสมควรคำนึงถึงมาตรฐาน เกี่ยวกับการเงินที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนดขึ้นตามมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติ การบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ ด้วย

ประเด็นที่สอง คณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อผู้ใช้แรงงานจะสามารถออกข้อบังคับเพื่อกำหนดผู้มีอำนาจอนุมัติการจำหน่ายหนี้ออกจากบัญชีเป็นสูญ สำหรับกองทุนเพื่อผู้ใช้แรงงาน ให้แตกต่างจากมติสภาบริหารคณะปฏิวัติ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ ได้หรือไม่

ความเห็น กองทุนเพื่อผู้ใช้แรงงานจัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๓๘ ที่เห็นชอบในหลักการโครงการจัดตั้งกองทุนเพื่อผู้ใช้แรงงานในลักษณะเงินทุนหมุนเวียนตามพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๕๔๑ กองทุนเพื่อผู้ใช้แรงงานจึงเป็นทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลตามนิยามคำว่า “ทุนหมุนเวียน” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียนฯ และโดยที่มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว บัญญัติว่า ทุนหมุนเวียนใดที่มีกฎหมายกำหนดบทบัญญัติในเรื่องใดไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ให้การดำเนินงานของทุนหมุนเวียนนั้นเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายมิได้บัญญัติไว้ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับ ดังนั้น เมื่อกองทุนเพื่อผู้ใช้แรงงานมิได้มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นเป็นการเฉพาะ จึงต้องนำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียนฯ ในส่วนที่เกี่ยวกับทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลมาใช้บังคับแก่การดำเนินงานของกองทุนเพื่อผู้ใช้แรงงาน

โดยที่มาตรา ๒๑ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียนฯ กำหนดให้คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดข้อบังคับว่าด้วยการเงิน และมาตรา ๒๗ กำหนดให้คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถจัดทำรายงานการเงิน แสดงฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลได้อย่างถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป ประกอบกับข้อ ๑๕ (๒) แห่งข้อบังคับคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อผู้ใช้แรงงาน ว่าด้วยการบริหารกองทุนเพื่อผู้ใช้แรงงาน พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้คณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อผู้ใช้แรงงานมีอำนาจกำหนดข้อบังคับว่าด้วยการเงินภายใต้มาตรฐานที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนด ดังนั้น คณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อผู้ใช้แรงงานซึ่งเป็นคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนของกองทุนเพื่อผู้ใช้แรงงานจึงมีอำนาจกำหนดข้อบังคับเกี่ยวกับการจำหน่ายหนี้สูญได้ โดยไม่ต้องเป็นไปตามมติสภาบริหารคณะปฏิวัติ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ ซึ่งเป็นเพียงคำสั่งในทางบริหาร แต่ทั้งนี้ ข้อบังคับดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐตามมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐฯ และมาตรฐานเกี่ยวกับการเงินที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนดขึ้นตามมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียนฯ ด้วย

(เรื่องเสร็จที่ ๘๔๘ - ๘๔๙/๒๕๖๘ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การกำหนดผู้มีอำนาจอนุมัติการจำหน่ายหนี้ออกจากบัญชีเป็นสูญของกองทุนความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และกองทุนเพื่อผู้ใช้แรงงาน - คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓))

เรื่องที่ ๒ การขายหรือจำหน่ายอาวุธปืนที่ผลิตภายในราชอาณาจักร

ประเด็น ผู้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ กรณีที่เป็นการผลิตอาวุธปืน หากประสงค์จะขายหรือจำหน่ายอาวุธปืนดังกล่าวให้แก่บุคคลอื่น อาวุธปืนที่จะขายหรือจำหน่ายนั้นจะต้องนำมาทำเครื่องหมายประจำอาวุธปืนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน

วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ หรือไม้ และหากไม่สามารถทำเครื่องหมายประจำอาวุธปืนได้จะต้องดำเนินการอย่างไรกับอาวุธปืนดังกล่าว

ความเห็น โดยที่มาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว สามารถขายหรือจำหน่ายอาวุธที่ผลิตขึ้นแก่หน่วยงานตามมาตรา ๗ และกำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตดังกล่าวขายหรือจำหน่ายแก่บุคคลอื่นนอกจากหน่วยงานตามมาตรา ๗ ได้ ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตขายหรือจำหน่ายอาวุธให้แก่บุคคลอื่นนอกจากหน่วยงานตามมาตรา ๗ พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยอาวุธที่จะขายหรือจำหน่ายได้นั้น ข้อ ๒ และข้อ ๓ กำหนดว่าต้องเป็นอาวุธที่เกินความต้องการของหน่วยงานตามมาตรา ๗ ไม่ว่าจะเป็นการขายหรือจำหน่ายโดยการส่งออกไปนอกราชอาณาจักรหรือในราชอาณาจักร และกรณีที่ขายหรือจำหน่ายในราชอาณาจักรต้องเป็นอาวุธที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือบุคคลมีหรือใช้ได้ตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน ส่วนหลักเกณฑ์การขายหรือจำหน่ายได้กำหนดในข้อ ๔ และข้อ ๕ กล่าวคือ ต้องเป็นการขายหรือจำหน่ายให้แก่ (๑) ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือผู้รับใบอนุญาตให้ซื้อ มี ใช้ ค่าหรือจำหน่ายด้วยประการใด ๆ ซึ่งอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิด ตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน (๒) ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือผู้รับใบอนุญาตให้ซื้อ มี ใช้ ค่าหรือจำหน่ายด้วยประการใด ๆ ซึ่งอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิด ตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน หรือ (๓) ขายหรือจำหน่ายให้แก่ผู้รับใบอนุญาต โดยต้องยื่นคำขออนุญาตต่อกรมการอุตสาหกรรมทหาร ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร กระทรวงกลาโหม

เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชนฯ กรณีที่เป็นการผลิตอาวุธปืน ประสงค์จะขายหรือจำหน่ายอาวุธปืนดังกล่าวให้แก่บุคคลอื่น ซึ่งเป็นผู้รับใบอนุญาตให้ซื้อ มี ใช้ ค่า หรือจำหน่ายตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืนฯ การดำเนินการดังกล่าวจึงต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานผลิตอาวุธของเอกชนและกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืนฯ และเมื่อมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชนฯ กำหนดให้การกระทำใดซึ่งได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ให้การกระทำนั้นได้รับยกเว้นไม่ต้องขออนุญาตและปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืนฯ ดังนั้น ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชนฯ กรณีที่เป็นการผลิตอาวุธปืนที่ประสงค์จะขายหรือจำหน่ายอาวุธปืนจึงไม่ต้องขออนุญาตและปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืนฯ ส่วนผู้ที่ซื้ออาวุธปืนดังกล่าวจะต้องขออนุญาตและปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืนฯ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืนฯ ที่ประสงค์จะควบคุมอาวุธปืน ซึ่งเป็นอาวุธที่อันตรายร้ายแรง จึงกำหนดให้มีใบอนุญาตตามมาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ โดยเป็นการควบคุมบุคคลผู้ซึ่งประสงค์จะขออนุญาตดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนด ส่วนการควบคุมที่อาวุธปืนโดยการทำเครื่องหมายประจำอาวุธปืนนั้น กฎหมายว่าด้วยอาวุธปืนฯ กำหนดไว้เฉพาะกรณีอาวุธปืนที่ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเท่านั้นที่ต้องทำเครื่องหมายประจำอาวุธปืนตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ และหากฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าวมีโทษทางอาญาตามมาตรา ๗๓ ทวิ ด้วยเหตุนี้ อาวุธปืนที่ผลิตภายในราชอาณาจักรตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชนฯ จึงไม่สามารถทำเครื่องหมายประจำอาวุธปืนได้ตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืนฯ และเมื่อไม่มีการทำเครื่องหมายประจำอาวุธปืน ผู้รับใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืนฯ ที่เป็นร้านค้าหรือบุคคลจึงไม่สามารถซื้ออาวุธปืนที่ไม่มีการจดทะเบียนนั้น เนื่องจากนายทะเบียนไม่อาจที่จะอนุญาตให้ดำเนินการได้เพราะการที่ไม่มีการควบคุมที่อาวุธปืนดังกล่าวอาจทำให้มีการนำอาวุธปืนนั้นไปก่ออาชญากรรมได้โดยง่าย ซึ่งจะเป็นอันตรายต่อความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของบุคคล ตลอดจนกระทบต่อความสงบเรียบร้อยในสังคม การบริหารจัดการอาวุธปืนดังกล่าวจึงต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานผลิตอาวุธของเอกชนตามที่กำหนดในกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์

วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตขายหรือจำหน่ายอาวุธให้แก่บุคคลอื่นนอกจากหน่วยงานตามมาตรา ๗๖ โดยขายหรือจำหน่ายให้แก่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือผู้รับใบอนุญาตให้มีได้ซึ่งยุทธภัณฑ์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมยุทธภัณฑ์ หรือขายหรือจำหน่ายโดยการส่งออกไปนอกราชอาณาจักร หรือขายหรือจำหน่ายให้แก่ผู้รับใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน

(เรื่องเสร็จที่ ๘๙๔/๒๕๖๘ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การขายหรือจำหน่ายอาวุธปืนที่ผลิตภายในราชอาณาจักร - คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑))

ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับย่อ)

สิงหาคม ๒๕๖๘

จำนวน ๑ เรื่อง

เรื่อง แนวทางการดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ กรณีการแก้ไขบันทึกการแบ่งขายที่ดินในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ไม่ถูกเวนคืน

ประเด็น ที่ดินตามสัญญาซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืน ในท้องที่ตำบลบึงยี่โถ อำเภอบึงบุรี และตำบลลาดสวาย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี พ.ศ. ๒๕๕๒ ระหว่างกรมทางหลวงชนบทและนาย ท. ซึ่งเจ้าพนักงานที่ดินได้มีการบันทึกการแบ่งขายที่ดินบางส่วนในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ก่อนที่จะมีการรังวัดที่ดิน จะถือว่าการบันทึกการแบ่งขายที่ดินดังกล่าวเป็นการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามกฎหมายและถือว่ามีกรรมสิทธิ์ในที่ดินดังกล่าวตามนัยมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ แล้วหรือไม่ และเมื่อปรากฏภายหลังการรังวัด ที่ดินของนาย ท. ไม่ถูกเวนคืน เจ้าพนักงานที่ดินจะสามารถแก้ไขบันทึกการแบ่งขายที่ดินดังกล่าวได้หรือไม่

ความเห็น กรณีนี้เป็นการเวนคืนที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืน ในท้องที่ตำบลบึงยี่โถ อำเภอบึงบุรี และตำบลลาดสวาย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งได้มีการทำสัญญาซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนระหว่างกรมทางหลวงชนบทและนาย ท. เจ้าของที่ดินกรณีจึงต้องนำมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับขณะทำสัญญาซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนดังกล่าวมาใช้บังคับ และเมื่อพิจารณามาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ฯ ที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ต้องจ่ายเงินค่าอสังหาริมทรัพย์ที่เวนคืนทั้งหมดให้แก่เจ้าของอสังหาริมทรัพย์ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันทำสัญญาซื้อขาย และให้ถือว่ามีกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวนับแต่วันชำระเงิน เห็นได้ว่าบทบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้การชำระเงินทั้งหมดให้แก่เจ้าของอสังหาริมทรัพย์เป็นเงื่อนไขที่มีผลให้กรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์โอนไปยังรัฐ และเนื่องจากเงินค่าทดแทนที่ต้องชำระย่อมต้องเป็นไปตามจำนวนเนื้อที่ที่ดินที่ได้มีการเวนคืน กรณีจึงต้องมีการรังวัดเพื่อให้ทราบผลเป็นที่แน่ชัดเสียก่อนว่า ที่ดินที่จะถูกเวนคืนมีจำนวนตรงกับจำนวนที่ได้ระบุไว้ในสัญญาซื้อขายหรือไม่ ส่วนการแจ้งให้บันทึกการแบ่งขายที่ดินดังกล่าวนั้น เป็นเพียงขั้นตอนการดำเนินการระหว่างส่วนราชการ จึงไม่มีผลผูกพันเจ้าของที่ดิน เมื่อผลการรังวัดปรากฏว่าที่ดินของนาย ท. ไม่ได้อยู่ในแนวเขตก่อสร้างทางของกรมทางหลวงชนบท ที่ดินดังกล่าวจึงเป็นที่ดินที่ไม่ถูกเวนคืน ดังนั้น กรมทางหลวงชนบทจึงไม่สามารถชำระเงินส่วนที่เหลือให้แก่ นาย ท. ได้ กรรมสิทธิ์ในที่ดินดังกล่าวจึงไม่ตกเป็นของกรมทางหลวงชนบทตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และไม่สามารถนำมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ให้สิทธิแก่เจ้าของที่ดินหรือทายาทในการขอคืนที่ดินที่ถูกเวนคืนซึ่งรัฐมิได้นำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์แห่งการเวนคืนภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือเหลือจากการใช้ประโยชน์มาใช้แก่กรณีนี้ได้ รวมทั้งไม่อาจนำคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๗๒๗/๒๕๔๓ และความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๑ คณะที่ ๒ และคณะที่ ๗) ในเรื่องเสร็จที่ ๕๔๘/๒๕๔๗ ที่วินิจฉัยว่า กรณีที่เจ้าของที่ดินได้รับเงินค่าทดแทนไปบางส่วนถือเป็นการแสดงเจตนาสละกรรมสิทธิ์ในที่ดินและยินยอมให้ที่ดินนั้นตกเป็นสาธารณะแล้ว มาเทียบเคียงได้ เนื่องจากข้อเท็จจริงตามคำพิพากษาศาลฎีกาและความเห็นคณะกรรมการ

กฤษฎีกาดังกล่าว ที่ดินที่เป็นปัญหานั้นเป็นที่ดินที่ถูกเวนคืนตามกฎหมายหรือเป็นที่ดินที่รัฐจะต้องใช้ ซึ่งแตกต่างจากข้อเท็จจริงตามข้อหาเรื่องนี้

(เรื่องเสร็จที่ ๑๐๑๐/๒๕๖๘ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง แนวทางการดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ กรณีการแก้ไขบันทึกการแบ่งขายที่ดินในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ไม่ถูกเวนคืน - คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑))

ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับย่อ)

กันยายน ๒๕๖๘

จำนวน ๓ เรื่อง

เรื่องที่ ๑ การคืนเงินค่าสินไหมทดแทนให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดกรณีหน่วยงานของรัฐที่ใช้สิทธิเรียกร้องตามสัญญาจ้างแล้ว

ประเด็นที่หนึ่ง การที่บริษัท ว. ซึ่งเป็นคู่สัญญารับจ้างก่อสร้างโครงการศูนย์การเรียนรู้และการปฏิบัติการภาคสนามและตลาดราชวมงคลให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ โดยได้ทำหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญาเป็นหนังสือค้ำประกันของธนาคาร ก. เป็นเงินจำนวนหนึ่ง เมื่อมหาวิทยาลัยฯ ได้ตรวจสอบพบว่าการก่อสร้างที่ไม่ครบถ้วนตามแบบรูปรายการและปริมาณงาน ซึ่งบริษัท ว. จะต้องคืนเงินส่วนที่มีได้ดำเนินการในโครงการให้แก่มหาวิทยาลัยฯ แต่บริษัท ว. ปฏิเสธที่จะคืนเงินดังกล่าว มหาวิทยาลัยฯ จึงได้เรียกให้ธนาคาร ก. ชำระตามหลักประกันแล้ว และต่อมาบริษัท ว. ได้ชำระค่าเสียหายที่เป็นส่วนต่างจากหลักประกันโดยจ่ายเป็นเงินสดให้แก่มหาวิทยาลัยฯ จำนวนหนึ่ง มหาวิทยาลัยฯ ยังจะสามารถเรียกร้องค่าเสียหายจากบริษัท ว. ผู้รับจ้างได้อีกหรือไม่

ความเห็น สัญญาจ้างก่อสร้างโครงการศูนย์การเรียนรู้และการปฏิบัติการภาคสนามและตลาดราชวมงคล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ระยะเวลาที่ ๓ ข้อ ๓ หลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา ผู้รับจ้างได้นำหลักประกันเป็นหนังสือค้ำประกันของธนาคาร ก. เป็นเงินจำนวน ๔๘๙,๙๘๓.๖๔ บาท มอบให้แก่ผู้ว่าจ้างเพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา เมื่อปรากฏว่า การก่อสร้างบางส่วนไม่ครบถ้วนตามแบบรูปรายการและปริมาณงาน จึงเป็นกรณีที่บริษัท ว. มีได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อกำหนดของสัญญาจ้างอย่างถูกต้องครบถ้วน ซึ่งบริษัท ว. จะต้องคืนเงินส่วนที่มีได้ดำเนินการในโครงการดังกล่าว เป็นเงินจำนวน ๓๗๓,๔๓๗ บาท เมื่อบริษัท ว. ปฏิเสธที่จะคืนเงินดังกล่าว การที่มหาวิทยาลัยฯ ใช้สิทธิตามข้อผูกพันในสัญญาเรียกเงินในส่วนที่ผู้รับจ้างมิได้ปฏิบัติตามสัญญาจากหนังสือค้ำประกัน (หลักประกันสัญญา) ตามจำนวนมูลค่าของปริมาณงานที่มีได้ดำเนินการ ย่อมเป็นกรณีที่มหาวิทยาลัยฯ ได้ดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามข้อกำหนดในสัญญาแล้ว นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยฯ ยังรับชำระเงินสดเพิ่มเติมจากบริษัท ว. อีกจำนวน ๗๔๘.๔๘ บาท เพื่อเป็นค่าเสียหายด้วยแล้ว ดังนั้น หากมหาวิทยาลัยฯ เห็นว่า ตนเองยังคงได้รับความเสียหายจากการที่บริษัท ว. ไม่ปฏิบัติตามสัญญาจ้างก่อสร้างสถานที่ราชการซึ่งเป็นสัญญาทางปกครองตามนิยามคำว่า “สัญญาทางปกครอง” ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงถือได้ว่าเป็นกรณีที่มหาวิทยาลัยฯ มีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง และเป็นคดีที่อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครองตามมาตรา ๙ (๔) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงถือได้ว่าเป็นกรณีที่มหาวิทยาลัยฯ มีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง และเป็นคดีที่อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครองตามมาตรา ๙ (๔) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองฯ และภายในอายุความการฟ้องคดีตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ที่กำหนดว่า การฟ้องคดีตามมาตรา ๙ (๔) ให้ยื่นฟ้องภายในห้าปีนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่มิเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ถ้ามหาวิทยาลัยฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่ได้ได้รับความเสียหายใด ๆ เพิ่มเติมหรือคดีขาดอายุความแล้ว มหาวิทยาลัยฯ อาจไม่ฟ้องคดีในกรณีดังกล่าว

ประเด็นที่สอง เมื่อมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิได้ใช้สิทธิตามข้อผูกพันในสัญญาเรียกเงินในส่วนที่ผู้รับจ้างมิได้ปฏิบัติตามสัญญาจากหนังสือค้ำประกัน (หลักประกันสัญญา) ครอบคลุมจำนวนมูลค่าของปริมาณงานที่มีได้ดำเนินการ รวมถึงรับชำระเงินสดซึ่งเป็นค่าเสียหายจากผู้รับจ้างแล้ว มหาวิทยาลัยฯ จะสามารถคืนเงินค่าสินไหมทดแทนให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิด ได้หรือไม่

ความเห็น ในกรณีที่เจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ผู้นั้นอยู่ในสังกัดหรือไม่ ถ้าเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดเชยค่าสินไหมทดแทนแก่หน่วยงานของรัฐได้ ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง โดยสิทธิเรียกให้ชดเชยค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวจะมีได้เพียงใดให้คำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์โดยมิต้องให้ใช้เต็มจำนวนของความเสียหายก็ได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง ประกอบกับมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งองค์ประกอบความรับผิดทางละเมิดต้องพิจารณาตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ด้วย ด้วยเหตุนี้ ในขณะที่มหาวิทยาลัยฯ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดและออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดเชยค่าสินไหมทดแทนเนื่องมาจากคณะกรรมการตรวจการจ้างและกรรมการผู้ควบคุมงานได้ตรวจรับงานก่อสร้างที่มีได้เป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียด พฤติการณ์ดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการกระทำด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง อีกทั้งในขณะนั้น มหาวิทยาลัยฯ ใช้สิทธิเรียกร้องตามข้อกำหนดในสัญญาจ้าง แต่บริษัท ข. ปฏิเสธที่จะคืนเงินส่วนที่มีได้ดำเนินงานในโครงการ จึงถือว่าทางราชการได้รับความเสียหายจากการตรวจรับงานจ้างดังกล่าว มหาวิทยาลัยฯ จึงมีอำนาจที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดเพื่อดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดชดเชยค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ ซึ่งเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายอันก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของบุคคล จึงเป็นคำสั่งทางปกครองตามนิยามคำว่า “คำสั่งทางปกครอง” ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

อย่างไรก็ตาม ปรากฏในภายหลังว่ามหาวิทยาลัยฯ ได้ใช้สิทธิตามข้อผูกพันในสัญญาเรียกเงินในส่วนที่ผู้รับจ้างมิได้ปฏิบัติตามสัญญาจากหนังสือค้ำประกัน (หลักประกันสัญญา) ครอบคลุมจำนวนมูลค่าของปริมาณงานที่มีได้ดำเนินการ รวมถึงรับชำระเงินสดซึ่งเป็นค่าเสียหายจากผู้รับจ้าง ทำให้มหาวิทยาลัยฯ ได้รับเงินจากผู้รับจ้างเป็นจำนวนเท่ากับที่มหาวิทยาลัยฯ ออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดเชยค่าสินไหมทดแทนแล้ว และไม่ปรากฏความเสียหายอื่นเพิ่มเติม ในขณะนี้จึงไม่มีความเสียหายอันเป็นมูลเหตุที่มหาวิทยาลัยฯ จะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด รวมถึงออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดเชยค่าสินไหมทดแทน จึงเป็นกรณีที่ข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งหากมีข้อเท็จจริงและพฤติการณ์เช่นนี้ในขณะทำคำสั่งทางปกครองแล้ว เจ้าหน้าที่คงจะไม่ทำคำสั่งทางปกครองนั้น ดังนั้น มหาวิทยาลัยฯ จึงสามารถพิจารณาเพิกถอนคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดเชยค่าสินไหมทดแทนและคืนเงินค่าสินไหมทดแทนที่เจ้าหน้าที่ได้ชำระมาแล้วได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ โดยอนุโลมมาตรา ๕๓ วรรคสอง (๓) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน มาใช้บังคับตามหลัก “ยิ่งต้องเป็นไปเช่นนั้น (a fortiori)” โดยการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ไม่มีลักษณะเป็นการให้ประโยชน์ไม่อยู่ภายใต้บังคับมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ที่จะต้องกระทำภายในเก้าสิบวันนับแต่ได้รู้ถึงเหตุที่จะให้เพิกถอนคำสั่งทางปกครองนั้น ทั้งนี้ การเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวไม่กระทบต่อการดำเนินการทางวินัยและการพิจารณาความรับผิดทางวินัย

อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) มีข้อสังเกตว่า ในกรณีที่ข้อเท็จจริงปรากฏเป็นที่ยุติโดยปราศจากข้อสงสัยว่ามหาวิทยาลัยฯ ได้รับประโยชน์เพิ่มเติมจากที่ระบุไว้ในสัญญาแล้ว มหาวิทยาลัยฯ ก็ควรชำระราคาค่าส่วนที่เพิ่มเติม เนื่องจากมหาวิทยาลัยฯ ได้รับประโยชน์อันเกิดจากการทำงานเพิ่มจากที่ระบุไว้ในสัญญา ตามหลักที่ว่า หน่วยงานของรัฐย่อมไม่ประสงค์ที่จะเอาเปรียบคู่สัญญาเอกชน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมตามหลักธรรมาภิบาลแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

(เรื่องเสร็จที่ ๑๐๒๙/๒๕๖๘ วันที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การคืนเงินค่าสินไหมทดแทนให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดกรณีหน่วยงานของรัฐได้ใช้สิทธิเรียกร้องตามสัญญาจ้างแล้ว - คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ))

เรื่องที่ ๒ การโอนการบริหารและการจัดการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัยของเขตพื้นที่การศึกษาไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประเด็นที่หนึ่ง การโอนภารกิจการบริหารและการจัดการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัยของเขตพื้นที่การศึกษาไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๗ วรรคสี่ (๓) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ และมาตรา ๒๒ (๓) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการอาจจัดให้มีการศึกษาขั้นพื้นฐานบางประเภทเพื่อเสริมการบริหารและการจัดการของเขตพื้นที่การศึกษา มีวิธีการและรูปแบบการดำเนินการอย่างไร

ความเห็น มาตรา ๓๗ วรรคสี่ (๓) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ บัญญัติว่า ในกรณีที่เขตพื้นที่การศึกษาไม่อาจบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ตามวรรคหนึ่ง กระทรวงอาจจัดให้มีการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ และการจัดการศึกษาทางไกลและการจัดการศึกษาที่ให้บริการในหลายเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อเสริมการบริหารและการจัดการของเขตพื้นที่การศึกษาก็ได้ และมาตรา ๒๒ (๓) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้บัญญัติไว้ในทำนองเดียวกัน โดยให้สำนักงานปลัดกระทรวงหรือสำนักงานต่าง ๆ ตามที่กำหนดในส่วนที่ ๓ อาจจัดให้มีการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ และการจัดการศึกษาทางไกลและการจัดการศึกษาที่ให้บริการในหลายเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งเมื่อพิจารณาบทบัญญัติของกฎหมายทั้งสองฉบับแล้วเห็นว่า ในกรณีที่เขตพื้นที่การศึกษาไม่อาจบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานบางประเภท กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานปลัดกระทรวงหรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษาขั้นพื้นฐานย่อมจัดให้มีการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ และการจัดการศึกษาทางไกลและการจัดการศึกษาที่ให้บริการในหลายเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อเสริมการบริหารและการจัดการของเขตพื้นที่การศึกษาได้ แม้กฎหมายดังกล่าวจะไม่ได้ระบุวิธีการดำเนินการและผู้มีอำนาจดำเนินการไว้อย่างชัดเจนว่าต้องดำเนินการอย่างไรและเป็นอำนาจของผู้ใด แต่การที่กฎหมายกำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการหรือส่วนราชการภายในกระทรวงศึกษาธิการดำเนินการ กรณีดังกล่าวจึงถือเป็นอำนาจทั่วไปของรัฐมนตรีกว่าการกระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด อีกทั้งยังเป็นผู้กำหนดนโยบาย เป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ของงาน

ในกระทรวงศึกษาธิการตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการฯ ในอันที่จะดำเนินการเรื่องดังกล่าวให้เป็นไปตามนโยบาย เป้าหมาย และเกิดผลสัมฤทธิ์ในด้านการจัดการศึกษา โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการ ดังนั้น การโอนการบริหารและการจัดการ โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัยของเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งมีภารกิจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ และมีการให้บริการในหลายเขตพื้นที่ การศึกษาไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อบริหารและจัดการในส่วนกลาง จึงเป็น อำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการที่จะดำเนินการได้ตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการฯ โดยออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพื่อให้มีผลใช้บังคับต่อไป

ประเด็นที่สอง การกำหนดให้โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัยเป็นสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น จะต้องกำหนดให้สังกัดส่วนราชการหรือหน่วยงาน ภายในตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือสามารถกำหนดให้สังกัดสำนักบริหารงานความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์ ศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานการศึกษาที่จัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การจัดตั้งสำนักบริหารงาน ความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์ศึกษาเป็นหน่วยงานการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้

ความเห็น การที่จะกำหนดให้โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัยเป็นสถานศึกษา ในสังกัดส่วนราชการหรือหน่วยงานภายในของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหน่วยงานใด ไม่ว่าจะ เป็นส่วนราชการภายในตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ บริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการฯ หรือหน่วยงานภายในของหน่วยงานการศึกษาที่จัดตั้งขึ้นโดยประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งออกตามความใน (๕) ของบทนิยามคำว่า “หน่วยงานการศึกษา” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นเรื่องในทางนโยบาย ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นผู้บริหารสูงสุดของกระทรวงจะพิจารณาเห็นสมควร โดยพิจารณา จากอำนาจหน้าที่ การบริหารราชการ ความเหมาะสมของภารกิจและโครงสร้างการบริหารงานภายในของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นสำคัญ รวมทั้งต้องคำนึงถึงเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ที่จะเกิดขึ้นด้วย

กรณีการโอนการบริหารและการจัดการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย จำนวน ๑๘ แห่ง ที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาหลายเขตไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำเป็นต้องพิจารณาอำนาจหน้าที่และความเหมาะสมของการดำเนินภารกิจของส่วนราชการหรือหน่วยงาน ภายในของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยว่า สมควรให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานภายในใด รับผิดชอบ โดยเมื่อพิจารณาอำนาจหน้าที่ของสำนักต่าง ๆ ซึ่งเป็นส่วนราชการภายในของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กำหนดในกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการฯ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ แล้ว จะเห็นได้ว่า มีเพียงสำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษาที่มีอำนาจหน้าที่ตามข้อ ๓ (๑๐) (ค) แห่งกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการฯ ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ และดำเนินงานเกี่ยวกับงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ โดยข้อเท็จจริงปรากฏว่า มีการจัดตั้งศูนย์บริหารโครงการพัฒนา

โรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัยให้เป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ซึ่งเป็นกลุ่มงานภายในสำนักดังกล่าว ทำหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ต่อมา กระทรวงศึกษาธิการได้ออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การจัดตั้งสำนักบริหารงานความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์ศึกษาเป็นหน่วยงาน การศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมีหน้าที่ และความรับผิดชอบในการบริหารและการจัดการกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์เพื่อความเป็นเลิศและการต่อยอด ผู้มีศักยภาพสูงด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์เป็นการเฉพาะ โดยประกาศฉบับนี้กำหนดให้มีการโอน บรรดากิจการ ทรัพย์สิน หนี้ อัตรากำลังข้าราชการ ลูกจ้าง และเงินงบประมาณของศูนย์พัฒนาโรงเรียนวิทยาศาสตร์ ไปเป็นของสำนักบริหารงานความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์ศึกษา ดังนั้น จึงเห็นว่า เมื่อกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดตั้งสำนักบริหารงานความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์ศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานการศึกษาและเป็นหน่วยงาน ภายในของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินการเรื่องนี้เป็น การเฉพาะแล้ว แม้หน่วยงานดังกล่าวจะไม่ใช้ส่วนราชการตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการฯ ก็ตาม แต่ก็ยังเป็นหน่วยงานภายใน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบเหมาะสมสอดคล้องกับการดำเนินการ ในเรื่องนี้ การโอนการบริหารและการจัดการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัยไปเป็นของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดให้สังกัดสำนักบริหารงานความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์ศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การจัดตั้งสำนักบริหารงานความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์ศึกษา เป็นหน่วยงานการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานฯ จึงเป็นอำนาจหน้าที่ของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการที่สามารถประกาศกำหนดได้ ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของกระทรวงศึกษาธิการตามที่กำหนดในมาตรา ๓๗ วรรคสี่ (๓) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติฯ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓)ฯ และมาตรา ๒๒ (๓) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการฯ บรรลุเป้าหมายและเกิดผลสัมฤทธิ์ในด้าน การจัดการศึกษา

ประเด็นที่สาม ในกรณีที่ไม่กำหนดให้โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัยเป็นสถานศึกษา ในสังกัดส่วนราชการหรือหน่วยงานภายในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะถือว่าโรงเรียนดังกล่าว เป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรา ๒๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ หรือไม่ และต้องกำหนดในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ ที่ออกตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการฯ หรือไม่

ความเห็น กรณีตามปัญหานี้เป็นเรื่องการเปลี่ยนแปลงอำนาจในการบริหารและการจัดการ โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัยซึ่งเป็นสถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาไปเป็นของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้การบริหารและการจัดการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย มีความเหมาะสม คล่องตัว และแก้ไขสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการสามารถใช้ อำนาจตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๒ (๓) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการฯ และมาตรา ๓๗ (๓) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติฯ ออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการเพื่อกำหนดให้การบริหารและการจัดการโรงเรียนวิทยาศาสตร์ จุฬาราชวิทยาลัยอยู่ภายใต้การดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรงแทนที่จะอยู่ ภายใต้อำนาจหน้าที่การศึกษาได้ ตามที่ให้ความเห็นไว้ในประเด็นที่หนึ่งและประเด็นที่สองแล้ว การกำหนด หรือไม่กำหนดให้โรงเรียนดังกล่าวเป็นสถานศึกษาในสังกัดส่วนราชการหรือหน่วยงานภายในใดของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการที่จะพิจารณาตามที่

เห็นสมควร หากไม่มีการประกาศกำหนดให้ชัดเจนอาจส่งผลกระทบต่อการบริหารราชการภายในกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งการปฏิบัติราชการภายในของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ไม่มีผลกระทบต่อสถานะทางกฎหมายของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัยที่ยังคงเป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเช่นเดิม ทั้งนี้ การเป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับการเป็นส่วนราชการภายในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นคนละประเด็นกัน

(เรื่องเสร็จที่ ๑๑๒๙/๒๕๖๘ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การโอนการบริหารและการจัดการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัยของเขตพื้นที่การศึกษาไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน - คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘))

เรื่องที่ ๓ การดำเนินการกับไม้ยางพารา ยูคาลิปตัส และปาล์มน้ำมันที่มีผู้นำมาปลูกในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติโดยฝ่าฝืนกฎหมาย และพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้อำนาจรื้อถอนตามมาตรา ๒๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗

ประเด็นที่หนึ่ง ต้นยางพารา ต้นยูคาลิปตัส และต้นปาล์มน้ำมัน ที่มีผู้ลักลอบนำเข้ามาปลูกในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติโดยฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ พนักงานเจ้าหน้าที่ใช้อำนาจตามมาตรา ๒๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ ยึดต้นไม้ดังกล่าวไว้เพื่อเป็นหลักฐานในการพิจารณาคดีโดยถือเป็นของกลางในคดีอาญาหรือไม่

ความเห็น คำว่า “ของกลาง” นั้น ประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาไม่ได้กำหนดบทนิยามไว้ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่า เป็นคำที่มีความหมายกว้าง ครอบคลุมถึงสิ่งของที่เจ้าพนักงานยึดไว้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีเพื่อพิสูจน์การกระทำความผิด ตามมาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๓๑ และมาตรา ๒๓๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และทรัพย์สินที่อยู่ในข่ายที่ต้องถูกศาลสั่งริบอันเนื่องมาจากเป็นทรัพย์สินที่มีกฎหมายบัญญัติไว้ว่า ผู้ใดทำหรือมีไว้เป็นความผิด ทรัพย์สินซึ่งบุคคลได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด ทรัพย์สินซึ่งบุคคลได้มาโดยได้กระทำความผิดหรือทรัพย์สินซึ่งได้ให้เพื่อจูงใจบุคคลให้กระทำความผิดหรือเพื่อเป็นรางวัลในการที่บุคคลได้กระทำความผิดตามมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ แห่งประมวลกฎหมายอาญา เมื่อกรณีนี้พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่พบตัวผู้กระทำความผิด จึงเป็นกรณีที่ไม่สามารถนำหรือคุมตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ต้นไม้ดังกล่าวจึงไม่มีสถานะเป็นของกลางในการดำเนินคดีอาญา แต่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานในขั้นตอนการดำเนินการของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการ เพื่อแสดงว่ามีการกระทำความผิดเกิดขึ้นในคดีที่ไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิดได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๔๐ (๑) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

สำหรับปัญหาที่ว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ใช้อำนาจยึดต้นยางพารา ต้นยูคาลิปตัส และต้นปาล์ม น้ำมันที่ผู้กระทำความผิดได้ลักลอบปลูกในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตามมาตรา ๒๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ ได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า ไม้ยืนต้นที่ปลูกในเขตป่าสงวนแห่งชาติไมใช่ไม้หรือทรัพย์สินที่บุคคลได้มาหรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือเป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ เนื่องจากป่าสงวนแห่งชาติเป็นสาธารณสมบัติ

ของแผ่นดินซึ่งไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าของ อันเป็นทรัพย์สินนอกพาณิชย์ตามมาตรา ๑๔๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ในเรื่องเสรีจที่ ๖๙๘/๒๕๕๐ เมื่อไม่มียื่นต้น ที่ปลูกในเขตป่าสงวนแห่งชาติเป็นทรัพย์สินที่ไม่อาจอ้างความเป็นเจ้าของได้ ประกอบกับมิใช่ของกลางในคดีอาญา ดังนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่จึงไม่อาจใช้อำนาจยึดต้นไม้มดังกล่าวไว้ตามมาตรา ๒๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติ ป่าสงวนแห่งชาติฯ ได้ ไม่ว่าจะมิใช่ผู้กระทำความผิดหรือไม่เป็นผู้กระทำความผิดก็ตาม

ประเด็นที่สอง กรณีที่ดินยางพารา ต้นยูคาลิปตัส และต้นปาล์มน้ำมัน ในพื้นที่ตรวจยึด ดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ เป็นของกลางในคดีอาญา และพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ใช้อำนาจ ตามมาตรา ๒๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ เข้ารื้อถอนตัดฟันแล้ว กรมป่าไม้สามารถจัดการไม้ ที่ได้จากการรื้อถอนตัดฟันดังกล่าวตามข้อ ๗ แห่งระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการปฏิบัติ เกี่ยวกับของกลางในคดีความผิดเกี่ยวกับการป่าไม้ฯ ได้หรือไม่

ความเห็น บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หน้าที่ และอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในกรณีที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น ได้กำหนดให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ ในสองลักษณะ กล่าวคือ ลักษณะที่หนึ่ง การใช้อำนาจในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวน แห่งชาติ ซึ่งเป็นการใช้อำนาจในทางปกครองตามมาตรา ๒๕ และลักษณะที่สอง การใช้อำนาจในฐานะพนักงาน ฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นการใช้อำนาจในทางอาญากับ ผู้กระทำความผิด ตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ

เมื่อกรณีนี้ปรากฏว่า มีผู้นำต้นยางพารา ต้นยูคาลิปตัส และต้นปาล์มน้ำมัน เข้ามาปลูกในพื้นที่ ป่าสงวนแห่งชาติโดยฝ่าฝืนกฎหมาย พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติจึงใช้อำนาจรื้อถอน ต้นไม้มดังกล่าว อันเป็นการใช้อำนาจทางปกครองของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติ ป่าสงวนแห่งชาติฯ ประกอบกับเมื่อได้วินิจฉัยในประเด็นที่หนึ่งแล้วว่า ต้นไม้มดังกล่าวไม่มีสถานะเป็นของกลาง ในทางอาญา กรณีจึงไม่อาจนาระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการปฏิบัติเกี่ยวกับของกลางในคดี ความผิดเกี่ยวกับการป่าไม้ฯ มาใช้แก่กรณีนี้ได้

ประเด็นที่สาม กรณีที่ดินยางพารา ต้นยูคาลิปตัส และต้นปาล์มน้ำมัน ในพื้นที่ตรวจยึด ดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ ไม่เป็นของกลางในคดีอาญาและพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ใช้อำนาจ ตามมาตรา ๒๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ เข้ารื้อถอนตัดฟันแล้ว กรมป่าไม้สามารถจัดการไม้ ที่ได้จากการรื้อถอนตัดฟันดังกล่าวตามระเบียบและกฎหมายใดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่รัฐ และพนักงาน เจ้าหน้าที่สามารถนำไม้ยางพารา ไม้ยูคาลิปตัส และไม้ปาล์มน้ำมันที่ได้จากการรื้อถอนตัดฟันตามมาตรา ๒๕ (๓) ดังกล่าว ออกขายทอดตลาด หรือขายโดยวิธีอื่นเพื่อนำเงินมาชดใช้ค่าใช้จ่ายที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้เสียไป ในการเข้าดำเนินการรื้อถอนตัดฟันโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๕ (๓) วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวน แห่งชาติฯ ได้หรือไม่

ความเห็น มาตรา ๒๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับ อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่และการดำเนินการกับทรัพย์สินที่ได้มาจากการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ ดังนั้น เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รื้อถอนต้นยางพารา ต้นยูคาลิปตัส และต้นปาล์มน้ำมัน โดยอาศัยอำนาจ ตามมาตรา ๒๕ (๓) และมีได้มีการดำเนินคดีทางอาญาเนื่องจากไม่พบตัวผู้กระทำความผิด กรณีจึงต้อง ดำเนินการกับทรัพย์สินตามวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕ (๓) วรรคสอง กล่าวคือ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ได้ยึด ทำลาย รื้อถอน แกะไข หรือทำประการอื่นกับไม้ที่ปลูกโดยฝ่าฝืนกฎหมายแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่ สามารถนำไม้ที่ได้จากการดำเนินการนั้นออกขายทอดตลาดหรือขายโดยวิธีอื่นตามที่เห็นสมควร และเมื่อกรม

ป่าไม้ได้รับเงินจากการขายไม้ดังกล่าวแล้ว ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินโดยส่งเข้าบัญชีเงินคลังบัญชีที่ ๑ หรือส่งคลังจังหวัดหรือคลังอำเภอ โดยไม่หักไว้เพื่อการใด ๆ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเงินคลัง พ.ศ. ๒๔๙๑ และมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

(เรื่องเสร็จที่ ๑๑๓๓/๒๕๖๘ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การดำเนินการกับไม้ยางพารา ยุคาลิปตัส และปาล์มน้ำมันที่มีผู้นำมาปลูกในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติโดยฝ่าฝืนกฎหมาย และพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้อำนาจริ้อถอนตามมาตรา ๒๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ - คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗))

ดัชนีความเห็นจำแนกตามกลุ่มกฎหมาย/หมวดเรื่อง

หัวข้อ	เรื่องเสร็จ	หน้า
การเงิน การคลัง และวิธีการงบประมาณ		
กองทุนสงเคราะห์ การกำหนดผู้มีอำนาจอนุมัติการจำหน่ายหนี้ออกจากบัญชีเป็นสูญของกองทุนความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และกองทุนเพื่อผู้ใช้แรงงาน	๘๔๘-๘๔๙/ ๒๕๖๘	๒๖
กองทุนสวัสดิการสังคม การแต่งตั้งกรรมการในคณะกรรมการกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศ	๗๔๓/๒๕๖๘	๒๒
การเมืองการปกครอง		
วินัย อุทธรณ์ และร้องทุกข์ การดำเนินการตามมติขององค์การตรวจสอบรายงานการดำเนินการทางวินัยที่เพิ่มโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งออกจากราชการไปแล้วเกินสามปี	๔๗๐/๒๕๖๘	๓
ละเมิดทางปกครอง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดกรณีเกิดความเสียหายแก่เงินทุนอุดหนุนวิจัยที่หน่วยงานของรัฐได้รับการจัดสรรงบประมาณจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	๔๗๘/๒๕๖๘	๖
วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง การคืนเงินค่าสินไหมทดแทนให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดกรณีหน่วยงานของรัฐได้ใช้สิทธิเรียกร้องตามสัญญาจ้างแล้ว	๑๐๒๙/๒๕๖๘	๓๒
ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงานและสิ่งแวดล้อม		
ป่าไม้ การดำเนินการกับไม้ยางพารา ยูคาลิปตัส และปาล์มน้ำมันที่มีผู้นำมาปลูกในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติโดยฝ่าฝืนกฎหมาย และพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้อำนาจริ้อถอนตามมาตรา ๒๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗	๑๑๓๓/๒๕๖๘	๓๗
พลังงาน องค์ประกอบและการประชุมคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐	๖๖๓/๒๕๖๘	๑๕
ปัญหาข้อกฎหมายตามประกาศกระทรวงพลังงานเกี่ยวกับการได้มาซึ่งกรรมการกำกับกิจการพลังงาน	๗๑๒/๒๕๖๘	๑๙
ที่ดิน		
ที่ราชพัสดุ การขอใช้ที่ราชพัสดุเพื่อก่อสร้างอาคารสำหรับการปฏิบัติการกิจของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	๗๔๗/๒๕๖๘	๒๔
เวนคืน แนวทางการดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ กรณีการแก้ไขบันทึกการแบ่งขายที่ดินในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ไม่ถูกเวนคืน	๑๐๑๐/๒๕๖๘	๓๐
ทุจริต และประพฤติมิชอบ		
การสั่งให้พ้นจากตำแหน่งกรณีผู้บริหารท้องถิ่นร่ำรวยผิดปกติ	๔๗๖/๒๕๖๘	๔

หัวข้อ	เรื่องเสร็จ	หน้า
ธุรกิจ และพาณิชย์กรรม		
การบัญชี และการสอบบัญชี อำนาจในการออกประกาศกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓	๕๗๖/๒๕๖๘	๑๓
พนัน		
การกำหนดสถานที่ในใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘	๕๕๙/๒๕๖๘	๑๒
ศึกษา		
การจัดการศึกษา การโอนการบริหารและการจัดการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัยของ เขตพื้นที่การศึกษาไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๑๑๒๙/๒๕๖๘	๓๔
การศึกษาขั้นพื้นฐาน การใช้บังคับพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕	๖๘๑/๒๕๖๘	๑๗
สวัสดิการสังคม		
ลูกจ้าง หลักประกันของผู้รับอนุญาตจัดหางานที่วางไว้ตามพระราชบัญญัติจัดหางานและ คุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘	๔๙๗/๒๕๖๘	๘
อาวุธ		
การนับอายุความสำหรับความผิดฐานไม่แจ้งย้ายถิ่นที่อยู่แก่นายทะเบียนตาม พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐	๖๔๔/๒๕๖๘	๑๔
การขายหรือจำหน่ายอาวุธปืนที่ผลิตภายในราชอาณาจักร	๘๙๔/๒๕๖๘	๒๗

ที่ปรึกษา

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

นางณัฐนันท์ อัครเลิศศักดิ์
รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

นางสาวธำรงค์ลักษณ์ ลาพินี
กรรมการร่างกฎหมายประจำ

นางชนนันท์ ศรีทองสุข ศรีพันธุ์
ผู้อำนวยการกองกฎหมายไทย

นางสาวภีรภัทร ตำนธีระภากุล
ผู้อำนวยการฝ่ายข้อมูลกฎหมาย

คณะผู้จัดทำ

นางสาวศิริวรรณ อนรรฆเดช
นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

นายวสุ สรรกำเนิด
พนักงานราชการ (นิติกร)